

Jaarrekening 2018

Stichting Spaarne Gasthuis

INHOUDSOPGAVE

		Pagina
5.1	Jaarrekening 2018	
5.1.1	Geconsolideerde balans per 31 december 2018	4
5.1.2	Geconsolideerde resultatenrekening over 2018	5
5.1.3	Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2018	6
5.1.4	Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	7
5.1.5	Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2018	16
5.1.6	Mutatieoverzicht immateriële vaste activa	27
5.1.7	Mutatieoverzicht materiële vaste activa	28
5.1.8	Mutatieoverzicht financiële vaste activa	29
5.1.9	Overzicht langlopende schulden ultimo 2018 (geconsolideerd)	30
5.1.10	Toelichting op de geconsolideerde resultatenrekening over 2018	32
5.1.11	Enkelvoudige balans per 31 december 2018	39
5.1.12	Enkelvoudige resultatenrekening over 2018	40
5.1.13	Grondslagen van waardering en resultaatbepaling enkelvoudige jaarrekening	41
5.1.14	Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2018	43
5.1.15	Enkelvoudig mutatieoverzicht immateriële vaste activa	50
5.1.16	Enkelvoudig mutatieoverzicht materiële vaste activa	51
5.1.17	Enkelvoudig mutatieoverzicht financiële vaste activa	52
5.1.18	Overzicht langlopende schulden ultimo 2018 (enkelvoudig)	53
5.1.19	Toelichting op de enkelvoudige resultatenrekening over 2018	54
5.1.20	Vaststelling en goedkeuring jaarrekening	57
5.2	Overige gegevens	
5.2.1	Statutaire regeling resultaatbestemming	58
5.2.2	Nevenvestigingen	58
5.2.3	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	59

5.1 GECONSOLIDEERDE

JAARREKENING

5.1 GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

5.1.1 Geconsolideerde balans per 31 december 2018
(na resultaatbestemming)

	<u>Ref.</u>	<u>31-dec-18</u> € 1.000	<u>31-dec-17</u> € 1.000
ACTIVA			
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	1	12.946	14.326
Materiële vaste activa	2	293.196	296.452
Financiële vaste activa	3	444	559
Totaal vaste activa		<u>306.586</u>	<u>311.337</u>
Vlottende activa			
Voorraden	4	5.025	4.732
Onderhanden werk uit hoofde van DBC-zorgproducten	5	8.428	8.203
Debiteuren en overige vorderingen	7	83.560	83.204
Effecten	8	4.066	4.290
Liquide middelen	9	50.823	61.494
Totaal vlottende activa		<u>151.902</u>	<u>161.923</u>
Totaal activa		<u><u>458.488</u></u>	<u><u>473.260</u></u>
PASSIVA			
Groepsvermogen			
Kapitaal	10	4.067	4.067
Wettelijke reserve		5.255	6.042
Bestemmingsreserves		31.024	29.854
Bestemmingsfondsen		1.000	1.000
Algemene en overige reserves		119.474	107.567
Totaal groepsvermogen		<u>160.820</u>	<u>148.530</u>
Voorzieningen	11	14.710	15.851
Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	12	174.022	177.382
Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)			
Overige kortlopende schulden	13	108.936	131.497
Totaal kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)		<u>108.936</u>	<u>131.497</u>
Totaal passiva		<u><u>458.488</u></u>	<u><u>473.260</u></u>

5.1.2 Geconsolideerde resultatenrekening over 2018

	<u>Ref.</u>	<u>2018</u> € 1.000	<u>2017</u> € 1.000
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:			
Opbrengsten zorgprestaties	16	406.812	401.455
Subsidies	17	22.544	21.602
Overige bedrijfsopbrengsten	18	29.514	28.850
Som der bedrijfsopbrengsten		<u>458.870</u>	<u>451.907</u>
BEDRIJFSLASTEN:			
Personeelskosten	19	209.520	199.722
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	20	30.721	30.781
Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa	21	0	1.900
Honorariumkosten vrijevestigde medisch specialisten	22	60.024	58.664
Overige bedrijfskosten	23	139.032	130.751
Som der bedrijfslasten		<u>439.297</u>	<u>421.818</u>
BEDRIJFSRESULTAAT		19.573	30.089
Financiële baten en lasten	24	-7.785	-8.636
Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	25	-880	-136
RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSUITOEFENING		<u>10.908</u>	<u>21.317</u>
Belang derden	26	75	-2
GROEPSRESULTAAT BOEKJAAR		<u>10.983</u>	<u>21.315</u>
RESULTAATBESTEMMING			
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>		<u>2018</u> € 1.000	<u>2017</u> € 1.000
Toevoeging/(onttrekking):			
Algemene en overige reserves Ziekenhuis		9.413	19.596
Algemene en overige reserves Ziekenhuis (resultaat SAHZ)		1.738	1.625
Algemene en overige reserves Ziekenhuis (resultaat Steunstichting)		-168	94
		<u>10.983</u>	<u>21.315</u>

5.1.3 GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT

	2018		2017	
	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Bedrijfsresultaat		19.573		30.089
Aanpassingen voor:				
- afschrijvingen en overige waardeverminderingen	30.721		32.681	
- mutaties voorzieningen	-1.141		-1.524	
- mutaties in vermogen	<u>387</u>		<u>39</u>	
		29.967		31.196
Veranderingen in werkkapitaal:				
- voorraden	-293		145	
- mutatie onderhanden werk u.h.v. DBC-zorgproducten	-225		-17.385	
- vorderingen	-356		21.365	
- effecten	224		-242	
- kortlopende schulden (excl. schulden aan banken)	<u>-4.561</u>		<u>-5.173</u>	
		<u>-5.211</u>		<u>-1.290</u>
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		<u>44.329</u>		<u>59.995</u>
Ontvangen interest	0		131	
Betaalde interest	-7.652		-8.768	
Resultaat deelneming	0		1	
Belang derden	75		-2	
Vennootschapsbelasting	-880		-136	
Waardemutatie effecten	<u>-133</u>		<u>0</u>	
		<u>-8.590</u>		<u>-8.774</u>
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		<u>35.740</u>		<u>51.221</u>
Kasstroom				
Investeringen materiële vaste activa	-22.050		-20.479	
Desinvesteringen materiële vaste activa	0		-438	
Investeringen projecten OHW materiele vaste activa	-2.154		293	
Investeringen immateriële vaste activa	-842		-408	
Uitgegeven leningen u/g	0		-500	
Aflossing leningen u/g	115		114	
Desinvesteringen overige financiële vaste activa	<u>0</u>		<u>2</u>	
		<u>-24.931</u>		<u>-21.416</u>
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten		<u>-24.931</u>		<u>-21.416</u>
Kasstroom				
Nieuw opgenomen leningen	0		1.500	
Aantrekken kortlopend werkkapitaal	0		20.000	
Aflossing langlopende schulden	-21.977		-22.116	
Overige mutaties	<u>497</u>		<u>956</u>	
		<u>-21.480</u>		<u>340</u>
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten		<u>-21.480</u>		<u>340</u>
Mutatie geldmiddelen		<u>-10.671</u>		<u>30.145</u>
Stand geldmiddelen per 1 januari		61.494		31.350
Stand geldmiddelen per 31 december		50.823		61.494
Mutatie geldmiddelen		<u>-10.671</u>		<u>30.145</u>

Toelichting:

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

5.1.4.1 Algemeen

Algemene gegevens en groepsverhoudingen

Stichting Spaarne Gasthuis is statutair (en feitelijk) gevestigd in Hoofddorp, op het adres Spaarnepoort 1, 2134 TM in Hoofddorp en is geregistreerd onder KvK-nummer 41225010.

De Stichting heeft ten doel de gezondheidszorg te bevorderen, onder meer door de instandhouding, het beheer en de exploitatie van voorzieningen binnen welke taken op het gebied van de gezondheidszorg in de ruimste zin wordt uitgeoefend, waaronder één of meer ziekenhuizen, thans zijnde het Spaarne Gasthuis.

De Stichting bereikt haar doel door:

- het leveren van onderzoeken, behandeling en verzorging aan patiënten en cliënten conform vigerende kwalitatieve maatstaven terzake;
- het scheppen van een goed werkklimaat voor medewerkers en medisch specialisten verbonden aan de Stichting;
- het geven van onderwijs dan wel het verlenen van bijstand aan instituten voor onderwijs ten behoeve van medisch specialistische, verpleegkundige, paramedische en andere opleidingen;
- het plegen van overleg en het samenwerken met andere instellingen en voorzieningen voor gezondheidszorg plaatselijk, regionaal, nationaal en internationaal.

Het Spaarne Gasthuis is een topklinisch opleidingsziekenhuis.

Stichting Spaarne Gasthuis staat aan het hoofd van de groep zoals weergegeven in de paragraaf Consolidatie.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op boekjaar 2018, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2018.

Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi, de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving RJ 655 en Titel 9 Boek 2 BW.

De grondslagen die worden toegepast over de waardering van activa en passiva en het resultaat zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Continuïteitsveronderstelling

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

Vergelijkende cijfers 2017

De cijfers voor 2017 zijn, waar nodig, geherrubriceerd om vergelijkbaarheid met 2018 mogelijk te maken. Dit is van toepassing voor de posten goodwill en de overige reserves. De goodwill is geherrubriceerd van financiële vaste activa in 2017 naar immateriele vaste activa in 2018. De wettelijke reserves zijn in de jaarrekening 2018 apart gepresenteerd onder het eigen vermogen terwijl deze reserves in de jaarrekening 2017 een onderdeel van de bestemmingsreserves vormden. Deze herrubriceringen hebben geen effect op het vermogen dan wel het resultaat.

Schattingswijziging voorziening jubilea

Bij het berekenen van de voorziening jubilea wordt uitgegaan van diverse schattingselementen ten aanzien van de wijze van opbouw, de contante waardeberekening en de blijfkans. Het Spaarne Gasthuis heeft met ingang van 2018 de wijze van berekening van de opbouw van de voorziening jubilea aangepast. In de nieuwe systematiek van opbouw wordt jaarlijks een lineair deel aan de voorziening toegevoegd waarbij de totale periode van opbouw voldoende is om op het moment van het bereiken van het jubileum de benodigde gratificatie te kunnen uitbetalen. In het verleden hanteerde het Spaarne Gasthuis een opbouw waarbij bij de start van het dienstverband van een medewerker het gehele bedrag werd gereserveerd. Tot aanpassing van deze opbouw is besloten omdat hierdoor de opbouw afhankelijk wordt gesteld van de daadwerkelijke arbeidsduur van een medewerker.

Als gevolg hiervan is de voorziening per 31 december 2018 afgenomen met EUR 1,1 miljoen. Bij het toepassen van eenzelfde systematiek van berekenen per 31 december 2017 toont de voorziening een daling van EUR 1,2 miljoen. Om redenen van vergelijkbaarheid is het effect van deze schattingswijziging verwerkt in hetzelfde onderdeel van de resultatenrekening als waarin de oorspronkelijke schatting is verwerkt (RJ 145.303) namelijk in de mutaties personele voorzieningen onder de personeelskosten. De vergelijkende cijfers van 2017 zijn niet aangepast.

Consolidatie

Deze jaarrekening bevat de financiële informatie van zowel de zorginstelling als de geconsolideerde maatschappijen van de zorginstelling. De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld met toepassing van de grondslagen voor de waardering en de resultaatbepaling van Stichting Spaarne Gasthuis.

In de geconsolideerde jaarrekening van de Spaarne Gasthuis zijn de financiële gegevens verwerkt van de tot de groep behorende maatschappijen en andere rechtspersonen waarop overwegende zeggenschap kan worden uitgeoefend of waarover de centrale leiding wordt gevoerd.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Groepsmaatschappijen zijn deelnemingen waarin de instelling een meerderheidsbelang heeft of waarop op een andere wijze een beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend. Bij de bepaling of beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend worden financiële instrumenten, die potentiële stemrechten bevatten en direct kunnen worden uitgeoefend, betrokken. Participaties die zijn verworven uitsluitend met het doel om ze binnen afzienbare termijn weer te vervreemden, worden niet geconsolideerd.

Nieuw verworven deelnemingen worden in de consolidatie betrokken vanaf het tijdstip waarop beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend. Afgestoten deelnemingen worden in de consolidatie betrokken tot het tijdstip van beëindiging van deze invloed. In de geconsolideerde jaarrekening zijn de onderlinge schulden, vorderingen en transacties geëlimineerd, evenals de binnen de groep gemaakte resultaten. De groepsmaatschappijen zijn integraal geconsolideerd, waarbij het minderheidsbelang van derden afzonderlijk tot uitdrukking is gebracht.

De consolidatie betreft de volgende stichtingen en vennootschappen:

- Stichting Spaarne Gasthuis
- Stichting Apotheek der Haarlemse Ziekenhuizen*
- Stichting Diaconessenhuis/Mariastichting tot steun a/h Interconfessioneel Spaarne Ziekenhuis (hierna: Steunstichting)**
- Transpaarne Holding B.V. (100%) ** met de volgende dochtermaatschappijen:
  - SpaarnePark B.V. (100%) **
  - Spaarne Prevent B.V. (100%) **
- Vijf Meren Kliniek B.V. (52%) *

In de consolidatie worden de genoemde stichtingen en vennootschappen volledig opgenomen.

Sinds 1 januari 2015 heeft Spaarne Gasthuis een aandelenbelang van 55% in de Vijf Meren Kliniek B.V. Dit belang is ieder jaar verlaagd met 1%. Sinds 1 januari 2018 is sprake van een belang van 52%. In deze vennootschap vinden de KNO-activiteiten van het ziekenhuis plaats. Het Spaarne Gasthuis heeft van 2015 tot en met 2019 recht op 100% van de winst en in het jaar 2020 recht op 50% van de winst van Vijf Meren Kliniek B.V. in de vorm van koopsommen. Doordat sprake is van invloed van betekenis, wordt deze vennootschap voor 100% meegeconsolideerd.

Alle entiteiten met * hebben hun statutaire vestigingsplaats in Haarlem.

Alle entiteiten met ** hebben hun statutaire vestigingsplaats in Hoofddorp.

Verbonden rechtspersonen

De transacties met verbonden partijen hebben onder normale marktvoorwaarden plaatsgevonden.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

5.1.4.2 Grondslagen van waardering van activa en passiva

Activa en passiva

De algemene grondslag voor de waardering van de activa en passiva is de verkrijgingsprijs of de vervaardigingsprijs, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen. Toelichtingen op posten in de balans en resultatenrekening zijn in de jaarrekening genummerd.

Algemene grondslagen

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de stichting zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Activa die hier niet aan voldoen worden niet in de balans verwerkt, maar worden aangemerkt als niet in de balans opgenomen activa.

Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling van een gebeurtenis uit het verleden gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Onder verplichtingen worden mede voorzieningen begrepen.

Verplichtingen die hier niet aan voldoen worden niet in de balans opgenomen, maar worden verantwoord als niet in de balans opgenomen verplichtingen.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde. De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, wat ook de functionele valuta is van Stichting Spaarne Gasthuis.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld.

Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft. De waarderingsgrondslagen van de zorgopbrengsten en daarmee samenhangende balansposten zijnde OHW, uit hoofde van zorgproducten, nog te factureren DBC zorgproducten en voorziening rechtmatigheidsonderzoeken zijn naar de mening van het management het meest kritisch voor het weergeven van de financiële positie en vereisen een aantal schattingen en veronderstellingen. In de totstandkoming van de zorgopbrengsten worden schattingen opgenomen voor het verwachte eindproduct.

Dit kan leiden tot eventuele effecten op overschrijding van de contractafspraken met verzekeraars en kan effect hebben op de hoogte van het gereedheidspercentage en daarmee op de onderhanden werk positie en overfinanciering.

Voorziening rechtmatigheid als onderdeel van de voorziening rechtmatigheid en contractrisico's

Sinds 2014 voeren ziekenhuizen jaarlijks een onderzoek uit naar de rechtmatigheid van hun zorgdeclaraties.

De instructies voor deze onderzoeken zijn opgenomen in de handreiking rechtmatigheidscontroles MSZ die jaarlijks wordt gepubliceerd.

Het ziekenhuis rapporteert de uitkomsten aan de representerende zorgverzekeraars. De zorgverzekeraars voeren een review uit en stellen de uiteindelijke afrekening vast.

Aangezien de controles ten tijde van het opstellen van de jaarrekening nog onderhanden zijn en vaststelling van de resultaten door de zorgverzekeraars nog dient te gebeuren, is in de jaarrekening een schatting opgenomen voor de verwachte uitstroom van middelen inclusief impact op de omzet voor de nog te ontvangen afrekening 2018.

Het Spaarne Gasthuis heeft over de uitkomsten van de handreiking 2017 en eerdere jaren overeenstemming bereikt met de zorgverzekeraars. De uitkomsten zijn verwerkt in deze jaarrekening en heeft niet geleid tot materiele wijzigingen in de jaarrekening.

Toerekening schadejaar aan boekjaar

Spaarne Gasthuis heeft met de zorgverzekeraars voor 2018 schadelastafspraken op basis van aanneemsommen en plafondafspraken gemaakt. Toerekening van de schadelastafspraken aan het boekjaar 2018 heeft plaatsgevonden op basis van een beste schatting van het voortgangpercentage ultimo 2018 in lijn met de handreiking omzetverantwoording, rekening houdend met de verwachte effecten van het rechtmatigheidsonderzoek. Deze correcties zijn conform de handreiking omzetverantwoording op de omzet 2018 in mindering gebracht en waar nodig verwerkt in de waardering van het onderhanden werk ultimo 2018. De uiteindelijke uitkomsten zullen later blijken uit de afrekeningen met zorgverzekeraars. In de jaarekening is de beste inschatting van het financieel effect op de omzet en daarmee samenhangende posten verwerkt. In de afgelopen periode zijn de schadelastjaren 2014 en 2015 afgerekend met de zorgverzekeraars.

Omdat de afrekening van schadelastjaren als gevolg van meerdere aspecten een complex traject is, vraagt de finale afrekening zowel voor het Spaarne Gasthuis als voor de zorgverzekeraars in bepaalde mate nadere analyse en is de doorlooptijd van de finale afrekening relatief lang. Verwacht wordt dat de finale afrekening van schadelastjaren 2016 en 2017 in 2019 zal plaatsvinden. In de jaarrekening is de beste inschatting opgenomen van de schuldpositie met de zorgverzekeraars voor de schadelastjaren 2016-2018. Nadere analyse kan leiden tot een andere vaststelling van het finaal met elkaar af te rekenen bedrag per schadelastjaar per zorgverzekeraar.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa betreffen ontwikkel- en licentiekosten van het ziekenhuisinformatiesysteem. Deze worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen en cumulatieve bijzondere waardeverminderingen.

De afschrijvingstermijnen van de immateriële vaste activa zijn gebaseerd op de verwachte gebruiksduur van de vaste activa. De afschrijvingen worden berekend als een percentage van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs volgens de lineaire methode op basis van de verwachte gebruiksduur. Het afschrijvingspercentage is 5%-10%, vanaf het moment van ingebruikname.

Een deel van de investeringen in het ziekenhuisinformatiesysteem bestaat uit gemaakte kosten (ontwikkelkosten). Voor het bedrag van de boekwaarde van de ontwikkelkosten wordt, conform art 365 lid 1-2 BW2T9, in het eigen vermogen een wettelijke reserve aangehouden.

Goodwill wordt gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs en afgeschreven over de verwachte economische levensduur.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Materiële vaste activa: grond en terreinen

Grond en terreinen worden op het moment van verkrijging gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Na eerste verwerking, wordt waardering op basis van actuele waarde toegepast. Hierbij wordt gezien de aard van de activa (grond en terreinen) waardering tegen opbrengstwaarde toegepast (RJ 212.403). Om de drie tot vijf jaar vindt herijking plaats op basis van taxaties. In navolging van deze grondslag heeft in 2018 een herijking plaatsgevonden.

Materiële vaste activa m.u.v. grond en terreinen

Van de materiële vaste activa worden de bedrijfsgebouwen, machines en installaties gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen en cumulatieve waardeverminderingen. Eenzelfde waarderingsgrondslag wordt gebruikt voor inventaris en andere bedrijfsmiddelen. De afschrijvingen worden berekend als een percentage van de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur. Deze grondslagen zijn ongewijzigd.

De afschrijvingstermijnen van materiële vaste activa zijn gebaseerd op de verwachte gebruiksduur van de vaste activa.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

- Bedrijfsgebouwen: 3,33% tot een restwaarde van 10% (met uitzondering van locatie Haarlem -Zuid)
- Machines en installaties: 5-10%
- Andere vaste bedrijfsmiddelen : 10-20%
- (Medische) inventaris: 10%
- Automatisering: 20%

Voor zover subsidies of daaraan gelijk te stellen vorderingen zijn ontvangen als eenmalige bijdrage in de afschrijvingskosten, zijn deze in mindering gebracht op de investeringen.

Kosten voor periodiek groot onderhoud worden ten laste gebracht van het resultaat op het moment dat deze zich voordoen. Voor de gebouwen Zuiderpoort en Velservoort is zoals overeengekomen met huurders, een fonds gevormd voor periodiek onderhoud. Dit fonds is opgenomen aan de passiefzijde van de balans onder de voorzieningen. De uitgaven voor groot onderhoud worden ten laste gebracht van dit fonds.

Financiële vaste activa

Deelnemingen in groepsmaatschappijen en overige deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de nettovermogenswaardemethode. Invloed van betekenis wordt in ieder geval verondersteld aanwezig te zijn bij het kunnen uitbrengen van 20% of meer van de stemrechten. De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening. Voor deelnemingen waarvan onvoldoende gegevens beschikbaar zijn voor aanpassing aan deze grondslagen, wordt uitgegaan van de waarderingsgrondslagen van de desbetreffende deelneming. Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, wordt deze op nihil gewaardeerd. Deelnemingen waarop geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Indien sprake is van een duurzame waardevermindering vindt waardering plaats tegen deze lagere waarde. Afwaardering vindt plaats ten laste van de resultatenrekening.

De leningen aan niet-geconsolideerde deelnemingen worden opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen.

Dividenden worden verantwoord in de periode waarin zij betaalbaar worden gesteld. Rentebaten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende post. Eventuele winsten of verliezen worden verantwoord onder de financiële baten en lasten.

De grondslagen voor overige financiële vaste activa zijn opgenomen onder het kopje Financiële Instrumenten.

Vaste activa - bijzondere waardeverminderingen

Het Spaarne Gasthuis beoordeelt op elke balansdatum of een actief of een groep van activa bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Voor alle categorieën activa, die tegen kostprijs worden gewaardeerd, wordt bij aanwezigheid van objectieve aanwijzingen voor bijzondere waardevermindering deze waardevermindering bepaald en in de resultatenrekening verwerkt. Indien de bedrijfswaardeberekening geen indicatie geeft voor bijzondere waardevermindering, vindt geen afwaardering plaats op het actief. Het Spaarne Gasthuis heeft ultimo 2018 geen bijzondere waardeverminderingen geïdentificeerd.

Vaste activa met een lange levensduur worden beoordeeld op bijzondere waardeverminderingen wanneer wijzigingen of omstandigheden zich voordoen die doen vermoeden dat de boekwaarde van een actief niet terugverdiend zal worden. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. De terugverdienmogelijkheid van activa die in gebruik zijn, wordt bepaald door de boekwaarde van een actief te vergelijken met de opbrengstwaarde of de bedrijfswaarde zijnde de geschatte contante waarde van de toekomstige netto kasstromen die het actief naar verwachting zal genereren. Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de geschatte contante waarde van de toekomstige kasstromen, worden bijzondere waardeverminderingen verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde. De opbrengstwaarde is gebaseerd op de geschatte verkoopprijs minus de geschatte kosten welke nodig zijn om de verkoop te realiseren.

Vervreemding van vaste activa

Voor verkoop beschikbare activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Voorraden

Voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van een voorziening voor incourantheid of tegen lagere opbrengstwaarde.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten en afgeleide financiële instrumenten (derivaten).

Financiële instrumenten omvatten tevens in contracten besloten afgeleide financiële instrumenten (derivaten). Deze worden door de instelling gescheiden van het basiscontract en apart verantwoord indien de economische kenmerken en risico's van het basiscontract en het daarin besloten derivaat niet nauw verwant zijn, indien een apart instrument met dezelfde voorwaarden als het in het contract besloten derivaat aan de definitie van een derivaat zou voldoen en het gecombineerde instrument niet wordt gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de resultatenrekening.

Financiële instrumenten, inclusief de van de basiscontracten gescheiden afgeleide financiële instrumenten, worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien instrumenten niet zijn gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de resultatenrekening, maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering.

In contracten besloten financiële instrumenten die niet worden gescheiden van het basiscontract, worden verwerkt in overeenstemming met het basiscontract.

Na de eerste opname (tegen reële waarde) worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Verstrekte leningen en overige vorderingen

Verstrekte leningen en overige vorderingen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieverentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderv verliezen.

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieverentemethode.

De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

Afgeleide financiële instrumenten

Afgeleide instrumenten worden gewaardeerd op kostprijs of lagere marktwaarde, tenzij hedge accounting onder het kostprijs hedge model wordt toegepast. Indien kostprijs hedge accounting wordt toegepast, vindt eerste waardering plaats tegen reële waarde. Zolang het afgeleide instrument betrekking heeft op afdekking van het specifieke risico van een toekomstige transactie die naar verwachting zal plaatsvinden, vindt geen herwaardering van dit instrument plaats. Zodra de verwachte toekomstige transactie leidt tot verantwoording in de winst-en-verliesrekening, wordt de met het afgeleide instrument samenhangende winst of het met het afgeleide instrument samenhangende verlies in de resultatenrekening verwerkt.

Indien de afgedekte positie van een verwachte toekomstige transactie leidt tot de opname in de balans van een niet-financieel actief of een niet-financiële verplichting past Spaarne Gasthuis de kostprijs van dit actief aan met de afdekkingsresultaten die nog niet in de resultatenrekening zijn verwerkt. Een verlies voor het percentage groter dan de omvang van het afgeleide instrument ten opzichte van de afgedekte positie wordt op basis van kostprijs of lagere marktwaarde direct in de resultatenrekening verwerkt.

Indien afgeleide instrumenten aflopen of worden verkocht, worden de afdekkingsrelaties beëindigd. De cumulatieve winst of het cumulatieve verlies dat tot dat moment nog niet in de resultatenrekening was verwerkt, wordt als overlopende post in de balans opgenomen totdat de afgedekte transacties plaatsvinden. Indien de transacties naar verwachting niet meer plaatsvinden, wordt de cumulatieve winst of het cumulatieve verlies overgeboekt naar de winst-en-verliesrekening.

Spaarne Gasthuis documenteert de hedgerelaties in specifieke hedgedocumentatie en toetst periodiek de effectiviteit van de hedgerelaties door vast te stellen dat sprake is van effectieve hedges respectievelijk dat geen sprake is van overhedges.

Indien afgeleide instrumenten niet langer voldoen aan de voorwaarden voor 'hedge accounting', aflopen of worden verkocht of wanneer de instelling niet langer kiest voor hedge accounting wordt hedge accounting beëindigd. De tot dat moment in het vermogen verantwoorde resultaten blijven in het eigen vermogen uitgesteld tot het moment dat de toekomstige transactie plaatsvindt. Indien de transactie naar verwachting niet meer plaatsvindt, worden de in het eigen vermogen uitgestelde cumulatieve hedgeresultaten naar de resultatenrekening gebracht.

Periodiek wordt de effectiviteit van de hedgerelaties getoetst door vergelijking van de cumulatieve reëlewaardewijziging van de afgedekte positie met de cumulatieve waardewijzigingen van de afgeleide instrumenten. De laagste van de cumulatieve waardewijziging van de afgedekte positie en de cumulatieve waardewijziging van de afgeleide instrumenten wordt in de herwaarderingsreserve uitgesteld.

Indien sprake is van een reëlewaardeafdekking (reële waarde hedge accounting) van een opgenomen actief of verplichting of niet in de balans opgenomen bindende overeenkomst worden de resultaten uit de herwaardering van het afgeleide instrument op hetzelfde moment in de resultatenrekening verwerkt als het resultaat op de afgedekte positie voor zover deze betrekking hebben op de reëlewaardewijziging van het specifieke risico van de afgedekte post of positie.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Onderhanden werk uit hoofde van DBC-zorgproducten

Het onderhanden werk uit hoofde van DBC-zorgproducten wordt gewaardeerd tegen de opbrengstwaarde of de vervaardigingsprijs, zijnde de afgeleide verkoopwaarde van de reeds bestede verrichtingen. De maximale doorlooptijd van een DBC-zorgproduct bedraagt 120 dagen. De productie van het onderhanden werk is bepaald door de openstaande verrichtingen te koppelen aan de DBC-zorgproducten die ultimo boekjaar openstonden. Op het onderhanden werk worden de voorschotten die ontvangen zijn van verzekeraars en de overfinanciering van schadejaar 2018 in mindering gebracht. Indien dit leidt tot een negatieve onderhanden werk positie, dan wordt deze post aan de creditzijde van de balans gepresenteerd. Niet gekoppelde verrichtingen worden gewaardeerd tegen kostprijs.

Vorderingen

De eerste waardering van vorderingen is tegen reële waarde, inclusief transactiekosten. Een voorziening wordt getroffen op de vorderingen op grond van verwachte oninbaarheid.

Effecten

Effecten opgenomen onder de vlottende activa worden gewaardeerd tegen marktwaarde. De effecten worden aangemerkt als zijnde aangehouden voor handelsdoeleinden. Waardeveranderingen van deze effecten worden verwerkt in de resultatenrekening. Indien de marktwaarde van effecten niet betrouwbaar kan worden vastgesteld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. Niet-beursgenoteerde effecten worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde. De transactiekosten zijn verwerkt in de winst-en-verliesrekening.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Liquide middelen die naar verwachting langer dan 12 maanden niet ter beschikking staan van de organisatie, worden gerubriceerd als financiële vaste activa.

Herwaarderingsreserve

Waardevermeerderingen van vaste activa die worden gewaardeerd tegen actuele waarde worden opgenomen in de herwaarderingsreserve. Waardeveranderingen van deze activa worden direct in het eigen vermogen verwerkt, tenzij sprake is van een daling van de waarde van de vaste activa. Als een actief wordt vervreemd, valt een eventueel aanwezige herwaarderingsreserve met betrekking tot dat actief vrij ten gunste van de overige reserves.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De waardering van de voorzieningen vindt plaats tegen de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichting(en) af te wikkelen. De gehanteerde disconteringsvoet is de marktrente behorende bij de looptijd van de betreffende voorziening.

Wanneer verplichtingen naar verwachting door een derde zullen worden vergoed, wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen indien het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting.

Personele voorzieningen worden, indien het effect van de tijdswaarde van geld materieel is, gewaardeerd tegen de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichting af te wikkelen. De disconteringsvoet voor belastingen waartegen contant wordt gemaakt, geeft de actuele marktrente weer. Hierin zijn de risico's waarmee bij het schatten van de toekomstige uitgaven reeds rekening is gehouden niet betrokken.

Per individuele significante voorziening volgt hieronder een toelichting van de grondslagen voor waardering:

Reorganisatievoorziening

Een reorganisatievoorziening wordt getroffen indien op balansdatum een gedetailleerd reorganisatieplan is geformaliseerd en uiterlijk op opmaakdatum van de jaarrekening de gerechtvaardigde verwachting van uitvoering van het plan heeft gewekt bij hen voor wie de reorganisatie gevolgen zal hebben.

Van een gerechtvaardigde verwachting is sprake als is gestart met de uitvoering van de reorganisatie, of als de hoofdlijnen bekend zijn gemaakt aan hen voor wie de reorganisatie gevolgen zal hebben. In de reorganisatievoorziening worden de als gevolg van de reorganisatie noodzakelijke kosten opgenomen die niet in verband staan met de doorlopende activiteiten van de onderneming.

In 2018 is de reorganisatievoorziening aangewend ten behoeve van de afwikkeling van de vaststellingsovereenkomsten, dekking van personele kosten van boventalligen in het mobiliteitscentrum en overige kosten. Het restant van de voorziening wordt aangewend voor de verdere afwikkeling van vaststellingsovereenkomsten en dekking van personele kosten van boventalligen in het mobiliteitscentrum, mede als gevolg van de herorganisatie vanwege de fusie van het Kennemer Gasthuis en het Spaarne ziekenhuis.

Voorziening persoonlijk levensfase budget (overgangsregeling)

De voorziening persoonlijk levensfase budget (PLB) betreft een voorziening uit hoofde van een CAO-verplichting in het kader van de overgangsregeling 45+. Het persoonlijk budget levensfase kwalificeert als een beloning met opbouw van rechten. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst eenmalig uit te keren PLB-uren. De berekening is gebaseerd op de CAO-bepalingen, blijfkans, leeftijd en resterende dienstjaren tot het bereiken van de 55-jarige leeftijd. De gehanteerde disconteringsvoet bedraagt 0% vanwege de beperkte looptijd van de voorziening. Deze voorziening loopt in 2019 af.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Voorziening uitkering jubilea

De jubileumvoorziening betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen op grond van de huidige personeelsregeling. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd. De gehanteerde disconteringsvoet varieert van 1,15% tot 2,05%, afhankelijk van de looptijd (2017: 0,85% tot 2,2%). Vanaf 2018 is in deze voorziening tevens opgenomen de verplichting die het Spaarne Gasthuis heeft tegenover haar personeel uit hoofde van een uitkering uit te betalen bij het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. Voor de in 2018 toegepaste wijziging in de opbouw van de voorziening jubilea wordt verwezen naar paragraaf 5.1.4.1. onderdeel Verslaggeving, schattingswijziging.

Fonds onderhoud Zuiderpoort & Velservoort

Het onderhoudsfonds voor Zuiderpoort en Velservoort wordt volgens contract opgebouwd door bijdragen van de gebruikers van de locaties. De huurders van de beide locaties storten op basis van een lange termijn onderhoudsplan de overeengekomen bedragen op een bankrekening die wordt gebruikt voor uitgaven aan onderhoud. Doordat sprake is van schattingselementen ten aanzien van de hoogte van de uitgaven en het moment van uitvoeren van het onderhoud heeft het Spaarne Gasthuis besloten dit fonds onder de voorzieningen te presenteren. De gehanteerde disconteringsvoet bedraagt 0%.

Voorziening langdurig zieken

Voor medewerkers die op balansdatum langer dan zes maanden ziek zijn, is een voorziening gevormd op basis van de contante waarde van de verwachte loonkosten in de eerste twee jaren van de arbeidsongeschiktheid (voor medewerkers die naar verwachting niet zullen terugkeren in het arbeidsproces), gebaseerd op een loondoorbetalingsverplichting van 100 % gedurende het eerste jaar en 70 % gedurende het tweede jaar. Aangezien de berekening gebaseerd is op een maximale doorbetalingsverplichting van 24 maanden is deze voorziening als kortlopend te beschouwen en is een disconteringsvoet van 0% toegepast.

Voorziening transitievergoeding

Een voorziening is gevormd voor de verplichting tot het betalen van een transitievergoeding bij het beëindigen van tijdelijke dienstverbanden na twee jaren, alsmede voor medewerkers waarvoor ontslag wordt aangevraagd wegens twee jaren arbeidsongeschiktheid, overeenkomstig de wet werk en zekerheid. De berekening is gebaseerd op de inschatting van de verwachte kans tot uitstroom vanwege arbeidsongeschiktheid of beëindiging van het tijdelijk contract. De hoogte van de transitievergoeding is berekend overeenkomstig vigerende regelgeving.

Voorziening rechtmatigheid en contractrisico's

De voorziening rechtmatigheid en contractrisico's betreft de risico's, die voortvloeien uit de geconstateerde onjuiste registraties en/of declaraties alsmede uit onzekerheden in contracten met de zorgverzekeraars, die kunnen leiden tot terugbetaling aan de zorgverzekeraars of tot verrekening met contractafspraken. Dit betreft met name de jaarlijkse rechtmatigheidsonderzoeken. Nuanceringen in verband met effecten uit overfinanciering en/of afgesproken kortingen zijn in mindering gebracht op de voorziening.

Voorziening medische risico's

De voorziening 'medische aansprakelijkheid' betreft de risico's ten aanzien van medische aansprakelijkheid voor het deel dat niet is gedekt vanuit de aansprakelijkheidsverzekering.

Schulden

Onder de langlopende schulden worden schulden opgenomen met een resterende looptijd van meer dan één jaar. De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar. De schulden worden opgenomen bij eerste verwerking tegen reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs (nominale waarde). De aflossingsverplichtingen voor het komende jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder de kortlopende schulden.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

5.1.4.3 Grondslagen van resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen. De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben, uitgaande van historische kosten. Verliezen worden verantwoord als deze voorzienbaar zijn; baten worden verantwoord als deze gerealiseerd zijn. Baten (waaronder nagekomen budgetaanpassingen) en lasten uit voorgaande jaren die in dit boekjaar zijn geconstateerd, worden aan dit boekjaar toegerekend.

Opbrengsten zorgprestaties

Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden in de winst-en-verliesrekening verwerkt wanneer het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de te ontvangen vergoeding waarschijnlijk is, de mate waarin de dienstverlening op balansdatum is verricht betrouwbaar kan worden bepaald en de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald.

Indien het resultaat van een bepaalde opdracht tot dienstverlening niet op betrouwbare wijze kan worden bepaald, worden de opbrengsten verwerkt tot het bedrag van de kosten van de dienstverlening die worden gedekt door de opbrengsten.

De met de opbrengsten samenhangende lasten worden toegerekend aan de periode waarin de baten zijn verantwoord. Belangrijke onzekerheden bij de opbrengstbepaling zijn toegelicht in paragraaf 5.1.4.2., het gebruik van schattingen.

Overheidssubsidies en overige subsidies

Subsidies worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruitontvangen baten zodra redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en dat de groep zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden. Subsidies ter compensatie van door de groep gemaakte kosten worden systematisch als opbrengsten in de winst-en-verliesrekening opgenomen in dezelfde periode als die waarin de kosten worden gemaakt.

De subsidies zijn berekend aan de hand van de voorschriften voor subsidiëring.

Overige bedrijfsopbrengsten

De PAAZ-opbrengsten worden verantwoord onder de Opbrengsten Zorgprestaties.

De overige bedrijfsopbrengsten zijn gebaseerd op het gefactureerde of doorberekende bedrag voor de geleverde goederen en diensten.

Opbrengsten SAHZ

Onder opbrengsten apotheek SAHZ wordt verstaan de opbrengst van de in het verslagjaar geleverde goederen en verleende diensten onder aftrek van kortingen en de over de omzet geheven belastingen en kostprijs van ingekochte geneesmiddelen en grond- en hulpstoffen.

Personele kosten

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de resultatenrekening voorzover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

De beloningen van het personeel worden als last in de winst-en-verliesrekening verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de instelling.

Voor de beloningen met opbouw van rechten (sabbatical leave, gratificaties e.d.) worden de verwachte lasten gedurende het dienstverband in aanmerking genomen. Een verwachte vergoeding ten gevolge van gratificaties worden verantwoord indien de verplichting tot betaling van die vergoeding is ontstaan op of vóór balansdatum en een betrouwbare schatting van de verplichtingen kan worden gemaakt. Ontvangen bijdragen voortvloeiend uit levensloopregelingen worden in aanmerking genomen in de periode waarover deze bijdragen zijn verschuldigd.

Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen (inclusief ontslagvergoedingen) aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid wordt een voorziening opgenomen. De verantwoorde verplichting betreft de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichting op balansdatum af te wikkelen. De beste schatting is gebaseerd op contractuele afspraken met personeelsleden (CAO en individuele arbeidsovereenkomsten). Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Ontslagvergoedingen

Ontslagvergoedingen zijn vergoedingen die worden toegekend in ruil voor de beëindiging van het dienstverband. Een uitkering als gevolg van ontslag wordt als verplichting en als last verwerkt als de onderneming zich aantoonbaar onvoorwaardelijk heeft verbonden tot betaling van een ontslagvergoeding. Als het ontslag onderdeel is van een reorganisatie, worden de kosten van de ontslagvergoeding opgenomen in een reorganisatievergoeding. Zie hiervoor de grondslag onder het hoofd Voorzieningen. Ontslagvergoedingen worden gewaardeerd met inachtneming van de aard van de vergoeding. Als de ontslagvergoeding een verbetering is van de beloningen na afloop van het dienstverband, vindt waardering plaats volgens dezelfde grondslagen die worden toegepast voor pensioenregelingen. Andere ontslagvergoedingen worden gewaardeerd op basis van de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichting af te wikkelen.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Pensioenen

Spaarne Gasthuis heeft voor haar werknemers een toegezegde pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij Spaarne Gasthuis. De verplichtingen, die voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Zorg en Welzijn. Spaarne Gasthuis betaalt hiervoor premies waarvan de helft door de werkgever wordt betaald en de helft door de werknemer. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat.

Per 1 januari 2015 gelden nieuwe regels voor pensioenfondsen. Daarbij hoort ook een nieuwe berekening van de dekkingsgraad. De 'nieuwe' dekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste twaalf dekkingsgraden. Door een gemiddelde te gebruiken zal de dekkingsgraad nu minder sterk schommelen.

De dekkingsgraad per 31 dec 2018 is 101,3% en de dekkingsgraad per 31 dec 2017 was 101,1%.

Het vereiste niveau van de dekkingsgraad (financieel gezond) is ruim 124%.

In het herstelplan laat PFZW zien dat de dekkingsgraad in 2027 weer op het vereiste niveau kan zijn. Zolang er niet genoeg geld in kas is, past PFZW dit plan elk jaar aan en legt het ter goedkeuring voor aan toezichthouder De Nederlandsche Bank (DNB). Het pensioenfonds voorziet geen noodzaak voor de aangesloten instellingen om extra stortingen te verrichten of om bijzondere premieverhogingen door te voeren. Spaarne Gasthuis heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Spaarne Gasthuis heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten betreffen van derden en groepsmaatschappijen ontvangen (te ontvangen) en aan derden en groepsmaatschappijen betaalde (te betalen) interest. Tevens is hieronder opgenomen het aandeel van de stichting in het resultaat van de op nettovermogenswaarde gewaardeerde deelnemingen danwel ontvangen dividenden van deelnemingen waarin geen invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend en waardeveranderingen van financiële vaste activa en effecten.

Overheidssubsidies

Overheidssubsidies worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruitontvangen baten zodra redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en dat de groep zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden. Subsidies ter compensatie van door de groep gemaakte kosten worden systematisch als opbrengsten in de winst-en-verliesrekening opgenomen in dezelfde periode als die waarin de kosten worden gemaakt.

Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening

De vennootschapsbelasting wordt berekend tegen het geldende tarief over het resultaat van het boekjaar, waarbij rekening wordt gehouden met permanente verschillen tussen de winstberekening volgens de jaarrekening en de fiscale winstberekening, en waarbij actieve belastinglatenties (indien van toepassing) slechts worden gewaardeerd voor zover de realisatie daarvan waarschijnlijk is.

5.1.4.5 Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode.

Betalingen die voortvloeien uit langlopende leningen worden voor het gedeelte dat betrekking heeft op de rente opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing als kasstroom uit financieringsactiviteiten. Kasstromen uit financiële afgeleide instrumenten die worden verantwoord als reëlewaarde-hedges of kasstroomhedges worden in dezelfde categorie ingedeeld als de kasstromen uit de afgedekte balansposten.

5.1.4.6 Grondslagen voor gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en die blijken tot aan de datum van het opmaken van de jaarrekening worden verwerkt in de jaarrekening.

Gebeurtenissen die geen nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum worden niet in de jaarrekening verwerkt. Als dergelijke gebeurtenissen van belang zijn voor de oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening, worden de aard en de geschatte financiële gevolgen ervan toegelicht in de jaarrekening.

5.1.4.7 Waarderingsgrondslagen WNT

Voor de uitvoering van de Wet normering topinkomens (WNT) heeft de instelling zich gehouden aan de wet- en regelgeving inzake de WNT, waaronder de instellingsspecifieke (sectorale) regels.

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

ACTIVA

1. Immateriële vaste activa

	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
<i>De specificatie is als volgt:</i>	€ 1.000	€ 1.000
Kosten van ontwikkeling	5.255	6.042
Kosten van concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendom	7.501	7.953
Kosten van goodwill die van derden is verkregen	190	331
Totaal immateriële vaste activa	<u>12.946</u>	<u>14.326</u>
<i>Het verloop van de immateriële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven :</i>		
Boekwaarde per 1 januari	14.326	16.026
Bij: investeringen	842	408
Af: afschrijvingen	2.222	2.108
Boekwaarde per 31 december	<u>12.946</u>	<u>14.326</u>

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de immateriële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 5.1.6. In 2018 zijn geringe investeringen gedaan in het ziekenhuisinformatiesysteem, die worden gepresenteerd onder de kosten van ontwikkeling. In kosten van concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendom is niet geïnvesteerd.

Een deel van de investeringen in het ziekenhuisinformatiesysteem bestaat uit gemaakte kosten (ontwikkelkosten). Voor het bedrag van de boekwaarde van de kosten van ontwikkeling wordt, conform art 365 lid 1-2 BW2T9, in het eigen vermogen een wettelijke reserve aangehouden.

De goodwill betreft betaalde gelden aan medisch specialisten inzake praktijkovernamen.

2. Materiële vaste activa

	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
<i>De specificatie is als volgt:</i>	€ 1.000	€ 1.000
Bedrijfsgebouwen en terreinen	195.502	194.679
Machines en installaties	34.689	40.109
Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting	60.835	61.649
Materiële vaste activa in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	2.170	15
Totaal materiële vaste activa	<u>293.196</u>	<u>296.452</u>
<i>Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven :</i>		
Boekwaarde per 1 januari	296.452	306.282
Bij: Investeringen	22.050	20.490
Bij: Herwaarderingen grond	919	-11
Af: Afschrijvingen	28.379	28.553
Af: Bijzondere waardeverminderingen	0	1.900
Bij: Mutatie projecten OHW	2.154	-293
Af: Desinvesteringen	0	-438
Boekwaarde per 31 december	<u>293.196</u>	<u>296.452</u>

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de materiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht materiële vaste activa onder 5.1.7.

Het bedrag aan investeringen 2018 bestaat voornamelijk uit investeringen voor de verbouwing van het Vrouw-Kind centrum van € 6 miljoen, overige verbouwingen van € 3 miljoen, ICT van € 3 miljoen en medische inventaris van € 11 miljoen. Eind 2018 is sprake van twee onderhanden verbouwtrajecten zijnde de concentratie van de afdeling pathologie en de renovatie van het dialysegebouw.

In 2018 heeft een herwaardering van de grond plaatsgevonden ter waarde van € 0,9 miljoen. Hiertoe zijn taxatierapporten opgesteld door een taxateur uitgaande van de opbrengstwaarden op 31 december 2018 op basis van het bestaande bestemmingsplan op die datum.

In 2017 is het OK complex van de locatie Heemstede buiten gebruik gesteld. Deze waardevermindering komt tot uitdrukking in de Bijzondere waardevermindering 2017. Overige indicaties voor een waardevermindering in 2018 zijn niet aanwezig.

Onder de materiële vaste activa zijn geen vaste activa opgenomen waarvan de zorginstelling alleen het economisch eigendom heeft. De vaste activa zijn als zekerheid gesteld voor de langlopende schulden. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het overzicht van de langlopende leningen.

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

ACTIVA

3. Financiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	31-dec-18 € 1.000	31-dec-17 € 1.000
Deelnemingen	55	55
Overige vorderingen	389	504
Totaal financiële vaste activa	<u>444</u>	<u>559</u>

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt :

	31-dec-18 € 1.000	31-dec-17 € 1.000
Boekwaarde per 1 januari	559	175
Resultaat deelnemingen	0	-2
Bij: Verstrekte leningen	0	500
Af: Aflossing leningen	-115	-114
Boekwaarde per 31 december	<u>444</u>	<u>559</u>

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de financiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 5.1.8.

De deelneming betreft een verplicht betaalde bijdrage in Centramed B.A. en Medirisk zoals opgenomen in de Steunstichting en in SAHZ. De overige vorderingen betreft met name een lening aan Connect4Care B.V. ad € 0,3 miljoen. Deze lening is in 2017 verstrekt. Jaarlijks wordt € 0,1 miljoen afgelost. Het rentepercentage over 2018 bedraagt 0% gezien de afspraak op niveau Euribor met een minimum van 0%.

Van de financiële vaste activa vervalt € 0,1 miljoen binnen één jaar, € 0,3 miljoen binnen één en vijf jaar en € 0,05 miljoen na vijf jaar.

Toelichting op belangen in andere rechtspersonen of vennootschappen:

Naam en rechtsvorm en woonplaats rechtspersoon	Kernactiviteit	Verschaft kapitaal x 1.000 €	Kapitaal belang. in %	Eigen Vermogen x 1.000 €	Resultaat x 1.000 €
Onderlinge waarborg maatschappij voor instellingen in de Gezondheidszorg Medirisk B.A.	Verzekeren van medische aansprakelijkheid.	0	-	29.463)	-359)
Onderlinge waarborgmaatschappij Centramed B.A.	Verzekeren van medische aansprakelijkheid.	0	-	16.502)	189)

Toelichting:

*) op het moment van opstellen van de jaarrekening waren de gegevens over 2018 van deze partijen niet gepubliceerd of bekend. De aangegeven informatie is informatie van het boekjaar 2017.

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

ACTIVA

4. Voorraden

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Medische middelen	4.674	4.368
Voedingsmiddelen	351	353
Overige voorraden	0	11
Totaal voorraden	<u>5.025</u>	<u>4.732</u>

Toelichting:

Ultimo 2018 is geen voorziening opgenomen voor incurantheid van voorraden. Hiertoe bestaat geen noodzaak. Om de continuïteit van zorg te waarborgen wordt gewerkt met minimumvoorraden.

5. Onderhanden werk uit hoofde van DBC-zorgproducten

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Onderhanden werk DBC-zorgproducten	47.416	49.175
Af: ontvangen voorschotten	-37.710	-38.039
Af: voorziening overfinanciering	-2.832	-4.073
Onderhanden werk PAAZ	1.554	1.140
Totaal onderhanden werk	<u>8.428</u>	<u>8.203</u>

Toelichting:

Het onderhanden werk per ultimo boekjaar betreft de waarde van de zorgtrajecten die nog niet zijn afgerond.

Het onderhanden werk bestaat uit de waarde van DBC-zorgproducten waarvan de maximale doorlooptijd 120 dagen is. Zorgverzekeraars hebben voorschotten verstrekt voor de financiering van de onderhanden werk positie. Conform de regelgeving zijn de voorschotten van zorgverzekeraars in mindering gebracht op het onderhanden werk. Bij de verzekeraars waar de verwachte productiewaarde de contractueel afgesproken maximale productiewaarde overschrijdt, is een reservering opgenomen in de rubriek voorziening overfinanciering.

In vergelijking met het jaar 2017 is de voorziening overfinanciering afgenomen met € 1,1 miljoen in 2018.

Ultimo 2018 betreft deze voorziening het schadelastjaar 2018.

De bepaling van de hoogte van de onderhanden werk positie van de PAAZ komt overeen met die van het ziekenhuis. Het onderhanden werk bestaat uit de waarde van DBC-zorgproducten waarvan de maximale doorlooptijd 360 dagen is.

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

ACTIVA

7. Debiteuren en overige vorderingen

	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
<i>De specificatie is als volgt:</i>	€ 1.000	€ 1.000
Vorderingen op debiteuren	28.392	21.825
Nog te factureren omzet DBC-zorgproducten	46.265	49.797
Overige vorderingen	2.598	3.725
Vooruitbetaalde bedragen	2.493	5.138
Nog te ontvangen bedragen	3.812	2.719
Totaal overige vorderingen	<u>83.560</u>	<u>83.204</u>

Toelichting:

De vorderingen op debiteuren zijn eind 2018 € 6,6 miljoen hoger dan eind 2017. De stand ultimo 2018 is hoger doordat in december 2018 meer facturaties hebben plaatsgevonden dan in december 2017 waardoor per afsluitdatum een hogere vordering resteert.

Op de vorderingen op debiteuren is een voorziening voor oninbaarheid in mindering gebracht van € 0,7 miljoen (2017: € 0,6 miljoen).

De overige vorderingen ultimo 2018 bestaan voornamelijk uit vorderingen uit hoofde van masteropleidingen voor het schooljaar 2018-2019, nog te ontvangen beschikbaarheidsbijdragen opleidingsfonds 2017 en 2018 en een btw vordering inzake suppletieaangiftes voorgaande jaren.

De nog te ontvangen bedragen zijn € 1,1 miljoen hoger dan eind 2017. Dit komt voornamelijk door de opgenomen vordering op het UWV van € 1,2 miljoen inzake terug te vorderen, aan personeel uitbetaalde, transitievergoedingen over de jaren 2015-2018 uit hoofde van de Regeling compensatie transitievergoeding.

De vooruitbetaalde bedragen ad € 2,5 miljoen ultimo 2018 bestaan voornamelijk uit vooruitbetalingen inzake boekjaar 2019.

8. Effecten

	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
<i>De specificatie is als volgt:</i>	€ 1.000	€ 1.000
Aandelen en obligaties	4.066	4.290
Totaal effecten	<u>4.066</u>	<u>4.290</u>

Toelichting:

De effecten betreffen beleggingsfondsen die in portefeuille zijn bij Stichting Diaconessenhuis/Mariastichting tot steun a/h Spaarne Gasthuis. De effecten staan ter vrije beschikking van de rechtspersoon.

9. Liquide middelen

	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
<i>De specificatie is als volgt:</i>	€ 1.000	€ 1.000
Bankrekeningen	50.752	61.446
Kassen	70	50
Gelden onderweg	1	-2
Totaal liquide middelen	<u>50.823</u>	<u>61.494</u>

Toelichting:

Voor de mutatie in de liquide middelen verwijzen we naar het kasstroomoverzicht.

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de rechtspersonen, met uitzondering van de verplichting zoals opgenomen als fonds onderhoud Zuiderpoort & Velserspoort. In de overeenkomst met ABN AMRO Bank N.V. en ING Bank N.V. is vastgelegd dat positieve en negatieve saldi op rekeningen worden gecompenseerd voor de renteberekening en de dispositierente rekening courant.

De schulden aan kredietinstellingen zijn verwerkt onder kortlopende schulden.

De gestelde zekerheden zijn beschreven onder 5.1.9.

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

PASSIVA

10. Eigen vermogen

Het Eigen vermogen bestaat uit de volgende componenten:

	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Kapitaal	4.067	4.067
Wettelijke reserve	5.255	6.042
Bestemmingsreserves	31.024	29.854
Bestemmingsfondsen	1.000	1.000
Algemene en overige reserves	119.474	107.567
Totaal groepsvermogen	<u>160.820</u>	<u>148.530</u>

Kapitaal

	Saldo per 31-12-2017	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-12-2018
	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Het verloop is als volgt weer te geven:				
Kapitaal	4.067	0	0	4.067
Totaal kapitaal	<u>4.067</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>4.067</u>

Wettelijke reserve

	Saldo per 31-12-2017	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-12-2018
	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Het verloop is als volgt weer te geven:				
Wettelijke reserve IVA	6.042	0	-787	5.255
Totaal wettelijke reserve	<u>6.042</u>	<u>0</u>	<u>-787</u>	<u>5.255</u>

Bestemmingsreserves

	Saldo per 31-12-2017	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-12-2018
	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Het verloop is als volgt weer te geven:				
Interconfessionele doelstellingen	764	0	0	764
Herwaarderingsreserve	27.063	0	920	27.983
Reserves SAHZ	2.027	0	250	2.277
Totaal bestemmingsreserves	<u>29.854</u>	<u>0</u>	<u>1.170</u>	<u>31.024</u>

Bestemmingsfondsen

	Saldo per 31-12-2017	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-12-2018
	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Het verloop is als volgt weer te geven:				
Innovatiefonds	1.000	0	0	1.000
Totaal bestemmingsfondsen	<u>1.000</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>1.000</u>

Algemene en overige reserves

	Saldo per 31-12-2017	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-12-2018
	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Het verloop is als volgt weer te geven:				
Steunstichting	4.119	-168	0	3.951
Reserves ziekenhuis	96.140	9.488	746	106.374
Minderheidsbelang derden	-158	-75	428	195
Reserves SAHZ	7.466	1.738	-250	8.954
Totaal algemene en overige reserves	<u>107.567</u>	<u>10.983</u>	<u>924</u>	<u>119.474</u>

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

Toelichting:

Het exploitatieresultaat over 2018 is toegevoegd aan het eigen vermogen. De vermogenspositie is als gevolg hiervan versterkt.

Wettelijke reserve immateriele vaste activa

Een deel van de investeringen in het ziekenhuisinformatiesysteem die zijn geactiveerd onder de immateriële vaste activa bestaat uit interne gemaakte kosten (ontwikkelkosten). Voor het bedrag van de boekwaarde van de ontwikkelkosten ultimo 2018 ad € 5,3 miljoen wordt, conform art 365 lid 1-2 BW2T9, in het eigen vermogen een wettelijke reserve aangehouden.

Bestemmingreserve Interconfessionele doelstellingen

In eerdere jaren is geld ingezameld ten behoeve van de nieuwbouw van de kerkzaal. De opgehaalde gelden overstegen de kosten voor de nieuwbouw waardoor na de bouw gelden resteerden. De raad van bestuur heeft deze gelden in 2013 bestemd voor de interconfessionele doelstellingen, met als doel hier eventueel toekomstige bouwprojecten mee te financieren voor zover deze niet middels fundraising worden gefinancierd.

Bestemmingreserve SAHZ

Conform de jaarrekening SAHZ zijn de bestemmingsreserves van de SAHZ zoals door het bestuur van de SAHZ bestemd hieronder opgenomen. Het totaal van € 2,3 miljoen betreft bestemmingsreserves voor ziekengeld, dienst-en nachtapotheek, dissertatie medicatie verificatie, proces reorganisatie, terugroepacties en opleidingsfonds.

Herwaarderingsreserve

Voor de ongerealiseerde herwaarderingsreserves van grond wordt een herwaarderingsreserve aangehouden. Op moment van verkoop van de grond mag deze reserve vrijvallen ten gunste van het resultaat. In 2018 is een herwaardering van € 0,9 miljoen verwerkt. Voor nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 5.1.5.2.

Overige reserve SAHZ

Conform de jaarrekening 2018 van de SAHZ is het resultaatdeel van de SAHZ van totaal € 1,7 miljoen toegevoegd aan de algemene en overige reserves.

Minderheidsbelang derden

Het minderheidsbelang derden betreft het belang van 48% in de Vijf Meren Kliniek B.V.

Innovatiefonds

Het innovatiefonds zal worden besteed aan innovaties die aan de zorg ten goede komen.

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

11. Voorzieningen

Het verloop is als volgt weer te geven:	Saldo per 31-dec-17	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Saldo per 31-dec-18
	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Voorziening uitkering jubilea	3.183	1.342	-273	-1100	3.152
Voorziening PLB overgangsregeling	435	0	0	-222	213
Fonds onderhoud Zuiderpoort & Velservoort	2.187	497	-398	0	2.286
Reorganisatievoorziening	437	6	-62	-141	240
Voorziening rechtmatigheid en contractrisico's	6.438	4.080	-1.556	-3.019	5.943
Voorziening medische risico's	1.184	809	-526	0	1.468
Overige voorzieningen	1.985	70	-608	-40	1.407
Totaal voorzieningen	15.851	6.804	-3.423	-4.522	14.710

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moet worden beschouwd:

	31-dec-18
Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jaar)	3.967
Langlopend deel van de voorzieningen (>1 jaar < 5 jaar)	9.583
Langlopend deel van de voorzieningen (>5 jaar)	1.160
	14.710

Toelichting per categorie voorziening:

Voorziening uitkering jubilea dient ter dekking van de uitkeringen en lasten die samenhangen met toekomstige jubilea van het personeel. Deze voorziening is berekend als de contante waarde van de toekomstige verplichtingen en wordt berekend per balansdatum. De in het boekjaar uitbetaalde uitkeringen zijn gepresenteerd als onttrekking. Aanvullend vindt een dotatie of vrijval plaats teneinde de juiste stand per balansdatum te verantwoorden.

De voorziening uitkering jubilea is eind 2018 nagenoeg gelijk aan de stand van eind 2017.

In 2018 is de berekeningswijze gewijzigd van deze voorziening. De in de CAO verplichte uitkering van 50% van het maandloon bij pensionering is toegevoegd aan deze voorziening. Voorts vindt de algehele opbouw van de voorziening met ingang van 2018 plaats naar gelang het aantal jaren dat een medewerker in dienst is hetgeen een dempend effect heeft op de totale voorziening.

Voor nadere toelichting over de achtergrond en effect op het resultaat van deze aanpassing wordt verwezen naar paragraaf 5.1.4.1 onderdeel Verslaggeving, schattingswijziging.

Voorziening persoonlijk levensfase budget overgangsregeling (hierna: PLB overgangsregeling) betreft een voorziening uit hoofde van een CAO-verplichting. Voor werknemers die vallen onder de overgangsregeling is een voorziening getroffen, omdat de verplichting pas ontstaat op het moment dat de medewerker op 55-jarige leeftijd nog in dienst is van het ziekenhuis.

Fonds onderhoud Zuiderpoort & Velservoort is ter dekking van het periodiek onderhoud voor de gebouwen Zuiderpoort en Velservoort. Contractueel is vastgelegd dat de huurders van Zuiderpoort en Velservoort alsmede het Spaarne Gasthuis verplicht storten in dit fonds.

Reorganisatievoorziening: In de jaren 2015 tot en met 2018 is de reorganisatievoorziening aangewend ten behoeve van de afwikkeling van vaststellingsovereenkomsten, dekking van personele kosten van boventalligen in het mobiliteitscentrum en overige kosten. Het restant van de voorziening zal aangewend worden voor de verdere afwikkeling van vaststellingsovereenkomsten en dekking van personele kosten van boventalligen in het mobiliteitscentrum, mede als gevolg van de herorganisatie vanwege de fusie van Kennemer Gasthuis en Spaarne Ziekenhuis.

Voorziening rechtmatigheid en contractrisico's

De voorziening rechtmatigheid en contractrisico's is per saldo afgenomen met circa € 0,5 miljoen.

Er is sprake van een dotatie van € 4,1 miljoen in verband met rechtmatigheidsonderzoek voor het jaar 2018 en geconstateerde aanvullende risico's in contractering met zorgverzekeraars over 2018 en voorgaande jaren. De onttrekking ad € 1,6 miljoen bestaat uit crediteringen naar aanleiding van het uitvoeren van het rechtmatigheidsonderzoek 2017 en 2018 en betalingen aan zorgverzekeraars in verband met afrekening van rechtmatigheidsonderzoeken van voorgaande jaren. Daarnaast is sprake van een vrijval van € 3,0 miljoen door de afwikkeling van de eindafrekeningen met zorgverzekeraars omtrent contracten voorgaande jaren en rechtmatigheidsonderzoeken tot en met 2017.

Voorziening medische risico's

De voorziening medische risico's betreft de risico's ten aanzien van medische aansprakelijkheid voor het deel dat niet is gedekt vanuit de aansprakelijkheidsverzekering.

Overige voorzieningen

De overige voorzieningen bestaan met name uit de voorziening voor ORT, de voorziening transitievergoeding en de voorziening langdurig zieken.

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

12. Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Schulden aan banken	174.208	178.185
Disagio op langlopende schulden	-1.552	-1.671
Overige langlopende schulden	1.366	868
Totaal langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	<u>174.022</u>	<u>177.382</u>

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Stand per 1 januari	198.587	219.203
Bij: nieuwe leningen	20.000	1.500
Af: aflossingen	21.977	22.116
Stand per 31 december	<u>196.610</u>	<u>198.587</u>
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	22.402	20.402
Stand langlopende schulden per 31 december	<u>174.208</u>	<u>178.185</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de langlopende schulden als langlopend moeten worden beschouwd:

Kortlopend deel van de langlopende schulden (< 1 jr.)	22.402	20.402
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jr.)	174.208	178.185
Hiervan langer dan 5 jaar	90.156	99.129

Toelichting:

Voor een nadere toelichting op de langlopende schulden wordt verwezen naar de bijlage overzicht langlopende schulden onder 5.1.9.

De aflossingsverplichtingen voor komend jaar zijn verantwoord onder de kortlopende schulden. Op de leningportefeuille heeft conform kredietdocumentatie reguliere aflossing plaatsgevonden.

Schulden aan banken: Spaarne Gasthuis heeft een kredietovereenkomst met ABN AMRO Bank N.V. en ING Bank N.V. inzake een exploitatiefaciliteit van € 34 miljoen en een investeringsfaciliteit van € 45 miljoen. Van de investeringsfaciliteit is in december 2017 € 20 miljoen getrokken. Deze post is per 31 december 2017 gepresenteerd op de balans als schuld aan kredietinstellingen onder de kortlopende schulden. De kortlopende schuld is in 2018 geconsolideerd in een langlopende lening van € 20 miljoen.

De verstrekte zekerheden zijn vermeld in het overzicht van de langlopende leningen (bijlage 5.1.9).

Spaarne Gasthuis voldoet eind 2018 aan de bancaire convenanten ten aanzien van de EBITDA, Debt Service Coverage Ratio en solvabiliteitsratio.

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

13. Overige kortlopende schulden

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Schulden aan kredietinstellingen	0	20.000
Crediteuren	12.235	15.182
Aflossingsverplichtingen langlopende leningen	22.402	20.402
Belastingen en sociale premies	9.899	9.044
Schulden terzake pensioenen	699	201
Nog te betalen salarissen	4	4
Vakantiegeld	7.036	6.790
Vakantiedagen	3.912	3.698
Verplichting persoonlijk levensfase budget	23.566	22.219
Overige schulden	17.942	16.211
Nog te betalen kosten	2.667	2.695
Terugbetalings verplichting zorgverzekeraars oude jaren	7.601	14.790
Vooruitontvangen opbrengsten	973	261
Totaal overige kortlopende schulden	<u>108.936</u>	<u>131.497</u>

Toelichting:

De post overige kortlopende schulden betreft schulden met een looptijd tot één jaar.

De overige kortlopende schulden zijn ultimo 2018 € 22,6 miljoen lager dan ultimo 2017.

Het belangrijkste verschil betreft de post schulden aan kredietinstellingen. Ultimo 2017 was sprake van een kortlopend krediet ad € 20 miljoen. Deze schuld is in maart 2018 geconsolideerd in een langlopende lening.

De hogere verplichting persoonlijke levensfase budget en vakantiedagen is het gevolg van door personeel meer opgebouwde uren en hogere uurlonen.

De post overige schulden bestaat met name uit de rekeningcourantverhouding met het MSB, vooruitontvangen onderzoeksgelden, schuldpositie uit hoofde van medische risico's. De stijging van € 5,9 miljoen wordt voornamelijk veroorzaakt door een hogere schuldpositie aan het MSB per ultimo 2018 (2018 € 7,2 miljoen ten opzichte van 2017 € 4,4 miljoen).

De terugbetalingsverplichting zorgverzekeraars oude jaren is afgenomen van € 14,8 miljoen naar € 7,6 miljoen. De positie ultimo 2018 betreft de nog af te rekenen jaren 2016 en 2017.

14. Financiële instrumenten**Algemeen**

Het Spaarne Gasthuis maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de instelling blootstellen aan markt- en/of kredietrisico's. Dit betreffen financiële instrumenten die in de balans zijn opgenomen. De instelling handelt niet in deze financiële derivaten en heeft procedures en gedragslijnen om de omvang van het kredietrisico bij elke tegenpartij of markt te beperken.

Kredietrisico

De vorderingen uit hoofde van handelsdebiteuren zijn geconcentreerd bij zorgverzekeraars. Het kredietrisico is beperkt. De vorderingen zijn bovendien grotendeels gedekt door financiering onderhanden werk.

Renterisico en kasstroomrisico

Het renterisico is beperkt tot eventuele veranderingen in de marktwaarde van opgenomen en uitgegeven leningen. Bij deze leningen is sprake van een vast rentepercentage over de gehele looptijd. De leningen worden aangehouden tot het einde van de looptijd. De instelling heeft derhalve als beleid om geen afgeleide financiële instrumenten te gebruiken om (tussentijdse) rentefluctuaties te beheersen, met uitzondering van de interest rate swaps bij de gehedgde roll-over leningen.

Het Spaarne Gasthuis heeft zes interest rate swaps ter dekking van het renterisico op variabele rente leningen. In de voorwaarden is de volgende afspraak vastgelegd: indien een afgesloten derivaat een negatieve marktwaarde ontwikkelt, dan zijn de zogenoemde "margin calls" het verplicht bijstorten van liquiditeit, niet van toepassing. De richtlijnen zoals vermeld in de wijzigingen RJ290 financiële instrumenten zijn hier toegepast.

De totale negatieve marktwaarde van de zes interest rate swaps is op 31 december 2018 € 2,5 miljoen. Er is sprake van een effectieve hedge en kostprijs hedge accounting wordt toegepast. Dit betekent dat de negatieve waarde niet de balansposities of het resultaat raken. De hedges zijn effectief, omdat de swaps volledig zijn aangewend om het renterisico van de langlopende leningen af te dekken en de swaps volledig zijn gekoppeld aan de aflossingsschema's. De kenmerken van de betreffende leningen zijn weergegeven onder 5.1.9.

15. Niet in de balans opgenomen verplichtingen en niet in de balans opgenomen activa

Verplichtingen uit hoofde van het macrobeheersingskader

Het macrobeheersinstrument kan door de minister van VWS ingezet worden om overschrijdingen van het makro kader zorg terug te vorderen bij instellingen voor medisch specialistische zorg en bij instellingen voor curatieve geestelijke gezondheidszorg.

Het macrobeheersinstrument is uitgewerkt in de Aanwijzing macrobeheersmodel instellingen voor medisch specialistische zorg, respectievelijk Aanwijzing Macrobeheersinstrument curatieve geestelijke gezondheidszorg. Ook voor instellingen in andere sectoren kan een Aanwijzing Macrobeheersinstrument van toepassing zijn. Jaarlijks wordt door de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) ambtshalve een mbi-omzetplafond vastgesteld. Tevens wordt door de NZa jaarlijks een omzetplafond per instelling vastgesteld, welke afhankelijk is van de realisatie van het MBI-omzetplafond van alle instellingen gezamenlijk. Deze vaststelling vindt plaats nadat door de Minister van VWS de overschrijding van het MBI-omzetplafond uiterlijk vóór 1 december van het opvolgend jaar is gecommuniceerd. Voor het jaar 2017 is gecommuniceerd door de NZa dat het mbi-omzetplafond niet is overschreden. Voor 2018 is het MBI-omzetplafond door de NZa vastgesteld op € 21.649,7 miljoen (prijsspeil 2017).

Bij de opstelling van de jaarrekening 2018 bestaat nog geen inzicht in realisatie van het MBI-omzetplafond over 2018. Het Spaarne Gasthuis is niet in staat een betrouwbare inschatting te maken van de uit het macrobeheersinstrument voortkomende verplichting en deze te kwantificeren. Als gevolg daarvan is deze verplichting niet tot uitdrukking gebracht in de balans ultimo 2018.

Verstrekte garanties, borgstellingen en uitstaande verplichtingen

Investeringsverplichtingen

In het kader van bouwprojecten zijn ultimo 2018 voor € 4,5 miljoen aan investeringsverplichtingen aangegaan.

Verstrekte zekerheid inzake lening SpaarnePark B.V.

Door ABN Amro Bank N.V. is inzake Spaarnepark B.V. een lening verstrekt van € 8,0 miljoen. De lening heeft een looptijd van 34 jaar en in december 2017 is de rente voor een periode van vijf jaar herzien naar 1,73%. Ter zekerheid is aan ABN Amro Bank N.V. een hypotheek verstrekt op de erfpacht en opstallen G-gebouw en de uitbreiding Heemstede van SpaarnePark B.V. ten bedrage van € 12 miljoen.

Contractverplichtingen

Per 31 december 2018 heeft het Spaarne Gasthuis € 46,5 miljoen verplichtingen inzake contracten. Hiervan heeft € 22,4 miljoen een looptijd korter dan 1 jaar, € 21,7 miljoen langer dan 1 jaar, maar korter dan 5 jaar en € 2,5 miljoen langer dan 5 jaar.

Hierin verwerkt zijn verplichtingen inzake huurcontracten bedragen € 2,1 miljoen en de verplichtingen inzake leasecontracten bedragen € 0,1 miljoen.

In deze verplichtingen zijn er voor € 13,0 miljoen aan overeenkomsten die aangegaan zijn met een jaarlijkse stilzwijgende verlenging.

Garantieplichtingen

Spaarne Gasthuis heeft aan Onderlinge Waarborgmaatschappij voor Instellingen in de Gezondheidszorg Medirisk B.A. een garantie van €771.380 verstrekt. Indien Medirisk een beroep doet op deze garantie, dan dient Spaarne Gasthuis (een deel van) dit bedrag als agiostorting aan Medirisk te voldoen. Stichting Spaarne Gasthuis heeft een rental guarantee garantie afgegeven ad € 8 x 1000 aan Corn. Janus en Zn o.g. Beheer B.V.

Generatiebeleid

In de CAO Ziekenhuizen 2017-2019 wordt gesproken over een nieuw te vormen generatiebeleid. De ziekenhuizen hebben onder deze CAO de keuze om al dan niet deel te nemen aan een generatiebeleid. Het Spaarne Gasthuis heeft in 2018 gewerkt aan het opstellen van een generatiebeleid. De generatieregeling gaat in per 1 januari 2019 en eindigt op 31 december 2022. Medewerkers die voor of uiterlijk op de einddatum van 31 december 2022 instromen, kunnen tot aan het einde van hun dienstverband deelnemen. De generatieregeling heeft als uitgangspunt dat werkgever en medewerker op wederzijds vrijwillige basis afspraken kunnen maken om de arbeidsduur aan te passen aan de wensen en behoeften van zowel medewerker als instelling.

De regeling wordt na 1 jaar geëvalueerd. Hierbij wordt onder andere gekeken naar herbezetting, verschil tussen geschatte en daadwerkelijke deelnamepercentage, ontwikkeling ziekteverzuim en andere invoeringseffecten. Ook wordt de gekozen variant 80%-90%-100% geëvalueerd. Deze evaluatie kan leiden tot bijstelling of voortijdige stopzetting van de generatieregeling.

Fiscale positie

Vennootschapsbelasting

Er is sprake van een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting tussen Transpaarne Holding B.V. en SpaarnePark B.V. SAHZ en de Vijf Meren Kliniek B.V. zijn zelfstandige entiteiten voor de vennootschapsbelasting.

Stichting Spaarne Gasthuis is niet belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting.

Omzetbelasting

Stichting Spaarne Gasthuis, Transpaarne Holding B.V., Spaarnepark B.V., SAHZ, en de Vijf Meren Kliniek B.V. zijn zelfstandige entiteiten voor de omzetbelasting.

15. Niet in de balans opgenomen verplichtingen en niet in de balans opgenomen activa

Fiscale positie MSB

Bij de invoering van de integrale bekostiging in 2015 hebben de vrijgevestigd medische specialisten gekozen voor een "fiscaal transparant samenwerkingsmodel". De vrijgevestigd medisch specialisten zijn onderdeel geworden van het MSB met een maatschap als rechtsvorm. Tussen het ziekenhuis en het MSB is een samenwerkingsovereenkomst gesloten. De Belastingdienst heeft aangegeven tot en met het jaar 2017 zekerheid te geven over de fiscale positie van de medisch specialisten als IB-ondernemer. In eerste instantie heeft de Belastingdienst het ziekenhuis bevestigd dat het ziekenhuis geen inhoudingsplicht heeft voor loonheffingen en premies werknemersverzekeringen met betrekking tot de medisch specialisten tot 1 juli 2018. In 2018 hebben het ziekenhuis en het MSB gezamenlijk de besturingsmodellen loondienst en het niet-transparante samenwerkingsmodel uitgewerkt. Het niet-transparant model ontstaat door oprichting van een coöperatie waarvoor lidmaatschap van de coöperatie voor alle vrije gevestigde medisch specialisten voorwaardelijk is dat de beroepsuitoefening plaatsvindt vanuit een persoonlijke BV waar de IB –onderneming is ingebracht.

Met de oprichting van een combicoöperatie Medisch Specialistische Coöperatie Kennemerland U.A. (hierna MSCK) per 1 januari 2019 is sprake van één geïntegreerd orgaan waarin de medische staf is vertegenwoordigd met zowel medisch specialisten in vrije vestiging als medisch specialisten in loondienst van het ziekenhuis lid zijn. De combicoöperatie komt in de plaats van de drie aparte overlegstructuren van de Vereniging Medische Staf (VMS), de Vereniging Medisch Specialist in Dienstverband (VMSD) en de maatschap MSB Spaarne Gasthuis met elk andere bevoegdheden en doelstellingen. De integratie van de drie overlegstructuren leidt tot een professionaliseringsslag alsmede tot het vergroten van de efficiency. Dit komt met name doordat met de integratie minder ruimte is voor het laten bestaan van deelbelangen. Het bestuur van de combicoöperatie zal de diverse deelbelangen binnen de medische staf intern moeten stroomlijnen om tot besluitvorming te kunnen komen en om met draagvlak van de brede achterban te kunnen overleggen met de raad van bestuur van het Spaarne Gasthuis. Vanaf 2019 werkt het ziekenhuis samen met de coöperatie en is de opdracht aan de coöperatie Medisch Specialistische Coöperatie Kennemerland U.A. verleend om ten behoeve van de te leveren zorgprestaties door het ziekenhuis, medische specialistische zorg te verlenen met uitzondering van de zorg die door de leden die op basis van een arbeidsovereenkomst met het ziekenhuis werken, wordt geleverd.

In verband met de wijzigingen in de governancestructuur, het voorstel vanuit het Spaarne Gasthuis aan de medisch specialisten om over te stappen naar een dienstverband met het Spaarne Gasthuis, de wijziging van MSB naar de combicoöperatie per 1 januari 2019 is in 2018 veelvuldig afstemming gezocht met de belastingdienst. Alle vrij gevestigde medisch specialisten hebben voor 31 december 2018 een B.V. opgericht en werken effectief met ingang van 1 januari 2019 via een B.V. De Belastingdienst heeft bevestigd dat er geen sprake is van een (fictieve) dienstbetrekking tussen het ziekenhuis en de medisch specialist in vrije vestiging voor het gehele jaar 2018. Het Spaarne Gasthuis heeft geen inhoudingsplicht voor de loonheffingen en de werknemersverzekeringen in het jaar 2018 met betrekking tot betalingen aan het MSB.

In verband met de ophanden zijnde oprichting van de combi cooperatie per 1 januari 2019 zijn over het jaar 2018 geen aangepaste financiële afspraken gemaakt door het Spaarne Gasthuis met het MSB ten opzichte van 2017.

De ultimo 2018 op de balans opgenomen schuld aan het MSB over het jaar 2018 is derhalve gebaseerd op de afspraken over 2017.

5.1.6 MUTATIEOVERZICHT IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

	Kosten op- richting en uitgifte van aandelen € * 1.000	Kosten van onderzoek en ontwikkeling € * 1.000	Kosten van concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendom € * 1.000	Kosten van goodwill die van derden is verkregen € * 1.000	Vooruitbe- talingen op immateriële activa € * 1.000	Totaal € * 1.000
Stand per 1 januari 2018						
- aanschafwaarde	0	8.157	11.327	506	0	19.990
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	0	2.115	3.375	175	0	5.665
Boekwaarde per 1 januari 2018	<u>0</u>	<u>6.042</u>	<u>7.953</u>	<u>331</u>	<u>0</u>	<u>14.326</u>
Mutaties in het boekjaar						
- investeringen	0	32	811	0	0	843
- herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
- afschrijvingen	0	818	1.262	141	0	2.222
- bijzondere waardeverminderingen	0	0	0	0	0	0
- <i>terugnarne geheel afgeschreven activa</i>						
.aanschafwaarde	0	0	0	0	0	0
.cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
.cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0	0	0
- <i>desinvesteringen</i>						
aanschafwaarde	0	0	0	0	0	0
cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0	0	0
per saldo	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>0</u>	<u>-787</u>	<u>-452</u>	<u>-141</u>	<u>0</u>	<u>-1.379</u>
Stand per 31 december 2018						
- aanschafwaarde	0	8.189	12.138	506	0	20.833
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	0	2.933	4.637	316	0	7.886
Boekwaarde per 31 december 2018	<u>0</u>	<u>5.255</u>	<u>7.501</u>	<u>190</u>	<u>0</u>	<u>12.946</u>
Afschrijvingspercentage	10,0%	10,0%	10% 20%	20%		

5.1.7 MUTATIEOVERZICHT MATERIELE VASTE ACTIVA 2018

	Bedrijfs- gebouwen en terreinen € * 1.000	Machines en installaties € * 1.000	Andere vaste bedrijfs- middelen, technische en administratieve uitrusting € * 1.000	Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en voorbetaling op materiële vaste activa € * 1.000	Niet aan het bedrijfsproces dienbare materiële activa € * 1.000	Totaal € * 1.000
Stand per 1 januari 2018						
- aanschafwaarde	321.111	106.940	120.901	15	0	548.968
- cumulatieve herwaarderings	0	0	-11	0	0	-11
- cumulatieve afschrijvingen	126.420	66.832	59.252	0	0	252.505
Boekwaarde per 1 januari 2018	<u>194.691</u>	<u>40.108</u>	<u>61.638</u>	<u>15</u>	<u>0</u>	<u>296.452</u>
Mutaties in het boekjaar						
- investeringen	9.828	0	12.222	2.154	0	24.203
- herwaarderings	919	0	0	0	0	919
- afschrijvingen	9.935	5.419	13.025	0	0	28.379
- bijzondere waardeverminderingen	0	0	0	0	0	0
- <i>terugnane geheel afgeschreven activa</i>						
- aanschafwaarde	1.487	169	11.245	0	0	12.901
- cumulatieve herwaarderings	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	1.487	169	11.245	0	0	12.901
- <i>desinvesteringen</i>						
- aanschafwaarde	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve herwaarderings	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0	0	0
per saldo	0	0	0	0	0	0
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>811</u>	<u>-5.419</u>	<u>-803</u>	<u>2.154</u>	<u>0</u>	<u>-3.257</u>
Stand per 31 december 2018						
- aanschafwaarde	330.938	106.940	133.123	2.170	0	573.171
- cumulatieve herwaarderings	919	0	-11	0	0	908
- cumulatieve afschrijvingen	136.355	72.251	72.277	0	0	280.883
Boekwaarde per 31 december 2018	<u>195.502</u>	<u>34.689</u>	<u>60.835</u>	<u>2.170</u>	<u>0</u>	<u>293.196</u>
<i>Afschrijvingspercentage</i>	0% - 10%	5% - 10%	10% - 20%	0,0%	0,0%	

5.1.8 MUTATIEOVERZICHT FINANCIËLE VASTE ACTIVA

	Deelnemingen € * 1.000	Vorderingen op participanten en op maatschappij- en waarin wordt deelgenomen € * 1.000	Overige effecten € * 1.000	Vordering op grond van compensa- tiegeling € * 1.000	Overige vorderingen € * 1.000	Totaal € * 1.000
Boekwaarde per 1 januari 2018	55	0	0	0	504	559
Kapitaalstortingen	0	0	0	0	0	0
Resultaat deelnemingen	0	0	0	0	0	0
Ontvangen dividend	0	0	0	0	0	0
Verstrekke leningen / verkregen effecten	0	0	0	0	0	0
Ontvangen dividend / aflossing leningen	0	0	0	0	-115	-115
Overige mutaties	0	0	0	0	0	0
Amortisatie (dis)agio	0	0	0	0	0	0
Boekwaarde per 31 december 2018	55	0	0	0	389	444

5.1.9 Overzicht langlopende schulden ultimo 2018 (geconsolideerd)

Leningsgever	Jaar	Hoofdsom	Totale looptijd	Soort lening	Werkelijke rente	Restschuld 31 december 2017	Nieuwe leningen in 2018	Aflossingen in 2018	Restschuld 31 december 2018	Aflossing jaar 2019	Restschuld 31 december 2019	Restschuld over 5 jaar	Resterende looptijd (in jaren)	Aflossingswijze	rente datum	Gestelde zekerheden	
ING	2002	6.500.000	20	banklening	0,9498	1381250	0	325000	1056250	325000	731250	0	4	lineair	nvt	1	
ABN	2002	6.500.000	20	banklening	0,9498	1381250	0	325000	1056250	325000	731250	0	4	lineair	nvt	1	
ING	2003	8.000.000	20	banklening	0,0375	2200000	0	400000	1800000	400000	1400000	0	5	lineair	nvt	1	
ABN	2003	8.000.000	20	banklening	0,0375	2200000	0	400000	1800000	400000	1400000	0	5	lineair	nvt	1	
ING	2004	9.000.000	20	banklening	0,0295	3037500	0	450000	2587500	450000	2137500	337500	6	lineair	nvt	1	
ABN	2004	9.000.000	20	banklening	2,95%	3.150.000	0	450.000	2.700.000	450.000	2.250.000	450.000	6	lineair	nvt	1	
BNG	2005	20.000.000	25	banklening	3,56%	10.400.000	0	800.000	9.600.000	800.000	8.800.000	5.600.000	12	lineair	nvt	borgstelling WIZ nr B001583	
BNG	2005	30.000.000	20	banklening	3,47%	12.000.000	0	1.500.000	10.500.000	1.500.000	9.000.000	3.000.000	7	lineair	nvt	borgstelling WIZ nr B001582	
BNG	2005	40.000.000	40	banklening	3,88%	28.000.000	0	1.000.000	27.000.000	1.000.000	26.000.000	22.000.000	27	lineair	17-1-35	borgstelling WIZ nr B001581	
BNG	2006	6.000.000	20	banklening	4,32%	2.625.000	0	300.000	2.325.000	300.000	2.025.000	825.000	8	lineair	nvt	borgstelling WIZ nr B002397	
BNG	2006	12.000.000	20	banklening	4,32%	5.250.000	0	600.000	4.650.000	600.000	4.050.000	1.650.000	8	lineair	nvt	borgstelling WIZ nr B002398	
BNG	2006	7.000.000	25	banklening	4,38%	3.850.000	0	280.000	3.570.000	280.000	3.290.000	2.170.000	13	lineair	nvt	borgstelling WIZ nr B002399	
ABN	2007	8.000.000	30	banklening	5,09%	5.200.000	0	266.667	4.933.333	266.667	4.666.667	3.600.000	19	lineair	nvt	1	
ING	2007	8.000.000	30	banklening	2,00%	5.001.710	0	259.829	4.741.881	259.829	4.482.052	3.442.735	19	lineair	nvt	1	
ABN	2007	5.400.000	20	banklening	5,16%	2.565.000	0	270.000	2.295.000	270.000	2.025.000	945.000	9	lineair	nvt	1	
ING	2007	5.400.000	20	banklening	2,00%	2.565.000	0	270.000	2.295.000	270.000	2.025.000	945.000	9	lineair	nvt	1	
ABN	2007	13.000.000	20	banklening	5,13%	6.500.000	0	650.000	5.850.000	650.000	5.200.000	2.600.000	9	lineair	nvt	1	
ING	2007	13.000.000	20	banklening	5,13%	6.500.000	0	650.000	5.850.000	650.000	5.200.000	2.600.000	9	lineair	nvt	1	
ABN (vm Fortis Bank)	2008	14.000.000	30	banklening	5,15%	9.799.988	0	466.668	9.333.320	466.668	8.866.652	6.999.980	20	lineair	nvt	pos/neg hyp.verk; pari passu; neg pledge	
BNG	2008	16.000.000	30	banklening	4,80%	11.200.000	0	533.333	10.666.667	533.333	10.133.333	8.000.000	20	lineair	nvt	borgstelling WIZ nr B002488	
ING	2010	5.600.000	30	banklening	4,90%	4.153.333	0	186.667	3.966.667	186.667	3.780.000	3.033.333	22	lineair	nvt	1	
ABN	2010	5.600.000	30	banklening	4,90%	4.153.333	0	186.667	3.966.667	186.667	3.780.000	3.033.333	22	lineair	nvt	1	
ABN-Amro; roll over lening*	2011	12.000.000	10	banklening	3,30%	8.100.000	0	600.000	7.500.000	600.000	6.900.000	0	3	lineair	nvt	1	
ABN-Amro; roll over lening	2011	16.500.000	10	roll-over/swap	2,80%	6.187.500	0	1.650.000	4.537.500	1.650.000	2.887.500	0	3	lineair	nvt	1	
ING; Euroflexlening	2011	16.500.000	10	euroflex	2,80%	6.187.500	0	1.650.000	4.537.500	1.650.000	2.887.500	0	3	lineair	nvt	1	
ABN-Amro; roll over lening	2012	5.000.000	10	roll-over/swap	1,32%	2.500.000	0	500.000	2.000.000	500.000	1.500.000	0	4	lineair	nvt	1	
ING; Euroflexlening	2012	5.000.000	10	euroflex	1,32%	2.500.000	0	500.000	2.000.000	500.000	1.500.000	0	4	lineair	nvt	1	
ABN-Amro; roll over lening	2013	10.660.000	10	roll-over/swap	3,79%	9.115.665	0	361.020	8.754.645	361.020	8.393.625	0	5	lineair	nvt	1	
NWB Bank	2013	10.000.000	25	banklening	3,09%	8.400.000	0	400.000	8.000.000	400.000	7.600.000	6.000.000	20	lineair	nvt	borgstelling WIZ nr B003099	
ABN-Amro	2015	6.000.000	7	banklening	2,80%	3.857.143	0	857.143	3.000.000	857.143	2.142.858	0	4	lineair	22-03-20	1	
ING Bank	2015	18.000.000	7	banklening	2,80%	11.571.428	0	2.571.429	8.999.999	2.571.429	6.428.570	8.999.999	-3	4	lineair	22-03-20	1
ING	2018	20.000.000	10	banklening	1,98%	0	20.000.000	1.500.000	18.500.000	2.000.000	16.500.000	8.500.000	10	lineair	nvt	1	
ABN	2007	8.000.000	34	banklening	1,73%	5.879.000	0	242.400	5.636.600	242.400	5.394.200	4.424.600	23	lineair	nvt	SpaarnePark B.V.	
Deutsche Bank	2012	2.400.000	10	banklening	variabel	0	0	0	0	0	0	0	0	afgelost	nvt	SAHZ B.V.	
ABN-Amro Bank	2017	1.500.000	3	banklening	2,60%	1.175.000	0	575.000	600.000	500.000	100.000	0	1	lineair	nvt	SAHZ B.V.	

Totaal	198.586.600	20.000.000	21.976.822	196.609.778	22.401.822	174.207.956	90.156.479
--------	-------------	------------	------------	-------------	------------	-------------	------------

5.1.9 Overzicht langlopende schulden ultimo 2018 (geconsolideerd)

Toelichting:

* Aflossing lineair tot 1 juni 2021, op die datum wordt het resterende saldo (€ 6.150.000) ineens afgelost.

** Onderstaand wordt de nummering toegelicht zoals vermeld bij de rubriek "gestelde zekerheden".

1. Tot meerdere zekerheid voor de voldoening van al hetgeen het Spaarne Gasthuis aan ABN AMRO Bank N.V. en ING Bank N.V. op enig moment schuldig is, gelden de volgende zekerheden:

- Een bankhypothec, 1e in rang, groot € 68.000.000, op het onroerend goed Vondelweg te Haarlem, zoals nader omschreven in de hypotheekakte d.d. 2 juli 2003, ten gunste van ABN AMRO Bank N.V. en ING Bank N.V. - Een bankhypothec, 2e in rang, groot €65.000.000, op het onroerend goed Boerhaavelaan te Haarlem, zoals nader omschreven in de hypotheekakte d.d. 15 december 2005, ten gunste van ABN AMRO Bank N.V. en ING bank N.V., voorbelast met 1e hypotheek ad € 5.923.658 ten gunste van de gemeente Haarlem.

- Een bankhypothec, 3e in rang, groot € 28.600.000, op het onroerend goed Boerhaavelaan te Haarlem, zoals nader omschreven in de hypotheekakte d.d. 27 december 2007, ten gunste van ABN AMRO Bank N.V. en ING Bank N.V., voorbelast met 1e hypotheek ad € 5.923.658 ten gunste van de gemeente Haarlem en een 2e hypotheek ad € 65.000.000 ten gunste van ABN AMRO Bank N.V. en ING Bank N.V.

- Een bankhypothec, 4e respectievelijk 2e in rang, groot € 11.200.000, op het onroerend goed Boerhaavelaan en Vondelweg te Haarlem, zoals nader omschreven in de hypotheekakte d.d. 17 februari 2010, ten gunste van ABN AMRO Bank N.V. en ING Bank N.V., voorbelast met een 1e hypotheek ad € 5.923.658 ten gunste van gemeente Haarlem en een 2e hypotheek ad € 65.000.000 ten gunste ABN AMRO Bank N.V. en ING Bank N.V. een 3e hypotheek ad € 28.600.000 ten gunste van ABN AMRO Bank N.V. en ING Bank N.V. en een 1e hypotheek ad € 68.000.000 ten gunste van ABN AMRO Bank N.V. en ING Bank N.V.

- Positieve/negatieve hypotheekverklaring. Het Spaarne Gasthuis heeft zich verbonden tegenover ABN AMRO Bank N.V. en ING Bank N.V. de haar thans en in de toekomst toebehorende registergoederen niet (verder) te zullen bezwaren of vervreemden dan met schriftelijke toestemming van ABN AMRO Bank N.V. en ING Bank N.V. (waarbij de reeds aangegane verplichtingen door ABN AMRO Bank N.V. en ING Bank N.V. zullen worden gerespecteerd). Voorts heeft het Spaarne Gasthuis zich tegenover de ABN AMRO Bank N.V. en ING Bank N.V. verbonden op eerste verzoek van de banken, een hypotheek te geven op vorenbedoelde registergoederen.

- Verpanding van de rechten uit huurovereenkomst(en) aan ABN AMRO Bank N.V. en ING Bank N.V., waaronder begrepen het recht om de huurpenningen te innen.

- Verpanding van vorderingen en onderhanden werk aan ABN AMRO Bank N.V. en ING Bank N.V., met uitzondering van de rechten/vorderingen die door één of meerdere zorgverzekeraars zijn bevoorschot.

- Verpanding van inventaris en bedrijfsuitrusting aan ABN AMRO Bank N.V. en ING Bank N.V.

5.1.10 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

BATEN

16. Opbrengsten Zorgprestaties

De specificatie is als volgt:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Opbrengsten zorgverzekeringswet (exclusief subsidies)	400.715	395.573
Overige zorgprestaties	3.050	3.362
Dienstverlening PAAZ	3.047	2.520
Totaal	<u>406.812</u>	<u>401.455</u>

Toelichting:

De omzet voor boekjaar 2018 bestaat uit zorgprestaties die gestart zijn in 2018 of eerder. Opbrengsten worden bepaald op basis van de gedeclareerde opbrengsten voor DBC-zorgproducten en de mutatie in de posities onderhanden werk en nog te factureren. Naar aanleiding van de analyse van de contracten met de zorgverzekeraars heeft een nuancering van de opbrengsten plaatsgevonden, vanwege een te verwachten overschrijding van de contractafspraken of een nog te verrekenen korting op de zorgprestaties. In de calculatie van de kortingen zijn de uitkomsten van het rechtmatigheidsonderzoek meegenomen en voor de contracten waar geen korting afspraak in staat is de rechtmatigheid op de omzet gecorrigeerd.

Op basis van een analyse van de percentage of completion (PoC) is deze nuancering en rechtmatigheid toegerekend aan de omzet voor boekjaar 2018.

De Opbrengsten Zorgverzekeringswet zijn € 5,2 miljoen hoger dan in 2017. Hiervan komt € 3,5 miljoen voor rekening van de omzet dure geneesmiddelen.

17. Subsidies

De specificatie is als volgt:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Beschikbaarheidsbijdragen Opleidingsfonds	18.060	16.544
Overige Rijkssubsidies	4.484	5.058
Totaal	<u>22.544</u>	<u>21.602</u>

Toelichting:

De Beschikbaarheidsbijdragen Opleidingsfonds bestaan uit:

- vergoeding voor het opleiden van artsen in opleiding tot specialist;
- vergoeding ziekenhuisopleidingen;
- onder aftrek van af te dragen subsidies aan derden.

Het totale subsidierecht 2018 bedraagt circa € 17,8 miljoen. De af te dragen subsidies aan derden voor 2018 zijn € 0,8 miljoen. Per saldo bedraagt de beschikbaarheidsbijdrage 2018 derhalve € 17 miljoen. Het aantal artsen in opleiding in 2018 is ongeveer gelijk gebleven aan de inzet in 2017.

Voorts hebben afrekeningen over voorgaande jaren geleid tot een eenmalige bate van per saldo € 1,0 miljoen in 2018.

Onder de overige rijkssubsidies zijn onder andere de subsidies vanuit Kwaliteitsimpuls ziekenhuizen (KIPZ) en het Stagefonds verantwoord.

5.1.10 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

BATEN

18. Overige bedrijfsopbrengsten

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Overige dienstverlening	0	484
Opbrengsten apotheek SAHZ	18.556	17.066
Huur en service opbrengsten	7.024	7.286
Overige opbrengsten	3.935	4.014
Totaal	<u>29.514</u>	<u>28.850</u>

Toelichting:

Onder opbrengsten apotheek SAHZ wordt verstaan de opbrengst van de in het verslagjaar geleverde goederen en diensten onder aftrek van kortingen en de over de omzet geheven belastingen en kostprijs van ingekochte geneesmiddelen en grond- en hulpstoffen.

De opbrengsten zijn gestegen als gevolg van de positieve ontwikkelingen in het bereidingsbedrijf en de farmaceutische dienstverlening.

De overige opbrengsten bestaan uit opbrengsten parkeren en restaurantopbrengsten. Voorts zijn de door het Spaarne Gasthuis Academie verzorgde masteropleidingen in deze post opgenomen.

LASTEN

19. Personeelskosten

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Lonen en salarissen	140.965	136.526
Sociale lasten	34.711	33.004
Pensioenpremies	13.213	12.776
Anderse personeelskosten	16.918	17.089
Doorberekende personeelskosten	-5.135	-4.467
Subtotaal Personeelskosten	<u>200.672</u>	<u>194.928</u>
Personeel niet in loondienst	8.848	4.794
Totaal Kosten personeel	<u>209.520</u>	<u>199.722</u>
Gemiddeld aantal personeelsleden (in FTE's)	3.214	3.185

Toelichting:

De totale kosten personeel zijn in 2018 € 9,8 miljoen hoger dan in 2017.

De stijging in de lonen en salarissen van € 4,3 miljoen wordt enerzijds veroorzaakt door de periodieken, de CAO-stijging in 2018, een gratificatie aan het personeel in december 2018 en door een hoger aantal personeelsleden. Anderzijds tonen de gemiddelde loonsom per fte een kleine verlaging als gevolg van een andere formatiemix doordat bij zorgondersteunend personeel de uitstroom wordt vervangen door minder uren ofwel lager ingeschaald personeel. Het aantal personeelsleden is gestegen door de overname van de activiteiten van Bariatrie vanuit het MC Slotervaart. De arbeidsmarktkrapte zorgt echter per eindejaar voor een groot aantal niet ingevulde vacatures.

De andere personeelskosten zijn in 2018 per saldo € 0,2 miljoen lager dan in 2017. In december 2018 is besloten een gratificatie aan het personeel uit te betalen (€ 1,0 miljoen). Anderzijds is een bate van € 1,2 miljoen opgenomen voor terug te vorderen transitievergoedingen bij het UWV over de jaren 2015-2018 uit hoofde van de Regeling compensatie transitievergoeding.

De dotaties aan personele voorzieningen in 2018 zijn nagenoeg gelijk aan vorig jaar.

De doorberekende personeelskosten waren in 2018 € 0,7 miljoen hoger dan in 2017 veroorzaakt door met name de hogere doorbelasting aan gelieerde entiteiten.

De kosten van personeel niet in loondienst zijn in 2018 € 4,0 miljoen hoger dan in 2017. Vooral de arbeidsmarktkrapte alsmede het uitvoeren van diverse projecten zorgt voor een stijging van de inzet van personeel niet in loondienst.

5.1.10 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

LASTEN

20. Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Afschrijvingen:		
- immateriële vaste activa	2.081	1.933
- materiële vaste activa	28.379	28.553
- financiële vaste activa	120	120
- goodwill	141	175
Totaal	<u>30.721</u>	<u>30.781</u>

Toelichting:

De afschrijvingen waren in 2018 € 0,2 miljoen hoger dan in 2017. Deze hogere afschrijvingen zijn met name het gevolg van afschrijvingen over de additionele investeringen in materiële vaste activa bij het Spaarne Gasthuis (€ 0,7 miljoen). Daarentegen zijn de afschrijvingen van inventaris bij SAHZ gedaald met € 0,5 miljoen.

Onder paragraaf 5.1.6 is de verdere uitsplitsing van vaste activa en bijbehorende afschrijvingen opgenomen.

21. Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa	0	1.900
Totaal	<u>0</u>	<u>1.900</u>

Toelichting:

In 2017 is het OK complex van de locatie Heemstede buiten gebruik gesteld en is besloten de boekwaarde ultimo 2016 ad € 1,9 miljoen af te waarderen tot nihil.

22. Honorariumkosten vrijgevestigd medisch specialisten die aan de instelling voor medisch specialistische zorg declareren

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Vrijgevestigd medisch specialisten	60.024	58.664
Totaal	<u>60.024</u>	<u>58.664</u>

Toelichting:

In 2018 is sprake van een licht hogere omzet en daarmee gepaard gaande hogere honorariumkosten.

23. Overige bedrijfskosten

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	10.540	9.906
Algemene kosten	27.287	23.505
Patiënt- en bewonersgebonden kosten	91.821	88.225
Gebouw gebonden kosten	9.384	9.115
Totaal	<u>139.032</u>	<u>130.751</u>

Toelichting:

De overige bedrijfskosten zijn in 2018 per saldo € 8,2 miljoen hoger dan in 2017.

De algemene kosten zijn in 2018 € 3,8 miljoen hoger dan in 2017. Dit wordt met name veroorzaakt door hogere kosten software, hogere advieskosten en een hogere dotatie aan de voorziening debiteuren.

De patiënt- en bewonersgebonden kosten zijn in 2018 per saldo € 3,6 miljoen hoger dan in 2017, hetgeen met name veroorzaakt wordt door de stijging in het aantal patiënten dat is behandeld in 2018.

5.1.10 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

24. Financiële baten en lasten

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Waardeveranderingen financiële vaste activa en effecten	-133	131
Sub-totaal financiële baten	<u>-133</u>	<u>131</u>
Rentelasten	-7.652	-8.768
Resultaat deelnemingen	0	1
Sub-totaal financiële lasten	<u>-7.652</u>	<u>-8.767</u>
Totaal	<u><u>-7.785</u></u>	<u><u>-8.636</u></u>

Toelichting:

De financiële baten en lasten zijn in 2018 € 0,8 miljoen lager dan in 2017. De lagere rentekosten worden verklaard door een lagere omvang van de leningenportfeuille na aflossingen in 2018 en door aanpassingen in diverse rentepercentages.

25. Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Vennootschapsbelasting	-880	-136
Totaal	<u><u>-880</u></u>	<u><u>-136</u></u>

Toelichting:

De lasten uit hoofde van vennootschapsbelasting vloeien voort uit de activiteiten van de Stichting Apotheek der Haarlemse Ziekenhuizen, de Vijf Meren Kliniek B.V. en Transpaarne Holding B.V.

26. Belang derden

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Belang derden	75	-2
Totaal	<u><u>75</u></u>	<u><u>-2</u></u>

Toelichting:

Het belang derden betreft het minderheidsbelang in de Vijf Meren Kliniek B.V.

In 2017 betrof het minderheidsbelang (40%) van het resultaat van Plastisch Cosmethisch Centrum B.V. Dit belang is in 2018 verkocht.

5.1.10 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

WNT Verantwoording 2018 Stichting Spaarnegasthuis

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden.

De WNT is van toepassing op Spaarne Gasthuis. Het voor Spaarne Gasthuis toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2018 € 189.000 uitgaande van klasse V met een score van 14 punten.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen, gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Bedragen x € 1	P.W.C. van Barneveld	I.N. van Schaik	C. A. Wolse	A. Houtsma
Functiegegevens	Voorzitter RVB	Voorzitter RVB	Lid RVB	Lid RVB
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/01 31/05	01/01 31/12	01/01 31/12	01/08 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0	1,0	1,0
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	ja	ja	ja

Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 88.941	€ 175.252	€ 217.298	€ 79.224
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 3.269	€ 11.497	€ 11.610	€ 0
Subtotaal	€ 92.210	€ 186.749	€ 228.909	€ 79.224

Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 78.189	€ 189.000	€ 189.000	€ 79.224
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t
Totale bezoldiging	€ 92.210	€ 186.749	€ 228.909	€ 79.224

Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	overgangsrecht	n.v.t	overgangsrecht	nvt
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t	n.v.t	n.v.t	nvt

Gegevens 2017				
Bedragen x € 1	P.W.C. van Barneveld	I.N. van Schaik	C. A. Wolse	A. Houtsma
Functiegegevens	Voorzitter RVB		Lid RVB	
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01/01 31/12	nvt	01/01 31/12	nvt
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0		1,0	
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja		ja	
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 238.001		€ 216.651	
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 11.258		€ 11.233	
Subtotaal	€ 249.259	€ 0	€ 227.884	€ 0
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 181.000	€ 0	€ 181.000	€ 0
Totale bezoldiging	€ 249.259	€ 0	€ 227.884	€ 0

Toelichting:

Dr. P.W.C. van Barneveld is sinds 1 januari 2011 bestuur van het Spaarne Gasthuis en werkzaam op grond van een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd tot zijn AOW-gerechtigde leeftijd. De bezoldiging overschrijdt de WNT-norm. Vanaf 13 april tot en met 31 mei 2018 is de WNT-2 norm van toepassing.

De beloningsafspraken van de heer Van Barneveld dateren van voor de inwerkingstreding van de WNT (1 januari 2013). De overschrijding is krachtens paragraaf 7 van het overgangsrecht van de WNT toegestaan. Per 1 januari 2017 is de afbouw gestart van de heer Van Barneveld in drie jaren naar het bezoldigingsmaximum krachtens de Regeling bezoldigingsmaxima topfunctionarissen zorg- en welzijnsector (Regeling zorg 2014). Vervolgens moet de bezoldiging in een periode van twee jaar worden teruggebracht naar het bezoldiging maximum op grond van de Regeling zorg 2016.

De heer drs. C.A. Wolse is lid van de raad van bestuur met ingang van 1 november 2014 en overschrijdt sinds 2016 de WNT-2 norm met dien verstande dat op de heer Wolse de Regeling zorg 2014 en de WNT norm behorende bij destijds klasse J € 229.043 bruto geldt. Het overgangsrecht van de heer Wolse is gestart sinds 2016. Tot en met 2019 wordt het salaris van de heer Wolse gerespecteerd en vanaf 1 januari 2020 vindt de afbouw plaats. In 2019 vindt een nabetaling plaats aan de heer drs. C.A. Wolse tot aan het maximumbezoldigingsniveau dat op de heer Wolse van toepassing is. Dit bedrag wordt toegelicht en verantwoord in de WNT-verantwoording 2019.

Prof. dr. I.N. van Schaik is met ingang van 1 januari 2018 in dienst getreden als statutair bestuurder. Per 1 juni 2018 is de heer Van Schaik de voorzitter van het Spaarne Gasthuis. De minister van BZK heeft op 13 september jl. besloten om het WNT-maximum voor 2018 met terugwerkende kracht te bepalen op €189.000. Dit betekent dan ook dat voor de hoogste klassen waar de sectorale regelgeving van toepassing is, het bezoldigingsmaximum is verhoogd met € 2.000. De nabetaling in verband met deze verhoging met terugwerkende kracht vindt aan de heer prof. dr. I. N. van Schaik in 2019 plaats. De verantwoording vindt in de WNT-verantwoording 2019 plaats. De uitbetaling vindt plaats op basis van een besluit van de raad van toezicht van 13 november 2018.

De binnen de organisatie geïdentificeerde leidinggevende topfunctionarissen met een dienstbetrekking hebben geen dienstbetrekking bij andere WNT-plichtige instelling(en) als leidinggevende topfunctionaris (die zijn aangegaan vanaf ingang van 1 januari 2018).

5.1.10 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

Bedragen x € 1	A.Houtsma	
	Lid RVB	Lid RVB
Functiegegevens		
Kalenderjaar	2018	2017
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	01/01 31/07	21/08 31/12
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	7 maanden	5 maanden
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 182	€ 176
Maxima op basis van de normbedragen per maand	€ 139.900	€ 122.500
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 262.400	
Bezoldiging		
Werkelijk uurtarief lager dan het (gemiddeld) maximum uurtarief?	Ja	Nee
Bezoldiging in de betreffende periode	€ 136.224	€ 121.616
Totale bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 257.840	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging, exclusief BTW	€ 136.224	€ 121.616
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Bedragen x € 1	A. W. Weermeijer	
	Lid RVB	Lid RVB
Functiegegevens		
Kalenderjaar	2018	2017
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	15/10 31/12	nvt
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	3 maanden	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 182	
Maxima op basis van de normbedragen per maand	€ 75.900	
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 75.900	
Bezoldiging		
Werkelijk uurtarief lager dan het (gemiddeld) maximum uurtarief?	Nee	
Bezoldiging in de betreffende periode	€ 69.700	
Totale bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 69.700	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	
Totale bezoldiging, exclusief BTW	€ 69.700	
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	

Toelichting:

Tussen het Spaarne Gasthuis en Ale Houtsma Strategie en Interim Management BV is een overeenkomst van opdracht gesloten voor bepaalde tijd met ingang van 21 augustus 2017 als interim bestuurder zonder statutaire bevoegdheden.

De bezoldiging is conform de bezoldigingsmaxima voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking zoals vastgelegd in de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (Uitvoeringsregeling WNT 2017). Het maximum honorarium bedraagt €176 exclusief BTW per ieder gewerkt uur, waarbij het bezoldigingsmaximum over de eerste twaalf maanden van de opdracht wordt berekend op basis van een gemiddelde van € 24.500 ex btw per maand voor de eerste 6 contractmaanden en een gemiddelde van €18.500 ex btw per maand voor de tweede 6 contractmaanden.

De maanden augustus 2017 tot en met januari 2018 gelden als de eerste 6 maanden waarin wordt gewerkt.

De maanden februari tot en met juli 2018 gelden als de zevende tot en met de twaalfde maand waarin wordt gewerkt. De periode van 1 augustus 2018 tot 20 augustus 2018 (de opgenomen einddatum), is gelegen in de dertiende maand, waardoor de bezoldiging vanaf 1 augustus 2018 direct moet voldoen aan de voor de instelling geldende norm.

Voor de periode 1 augustus tot en met december 2018 moet rekening worden gehouden met de algemene WNT-norm van € 189.000. De maximale norm is berekend op basis van het daadwerkelijk aantal gewerkte dagen. Uitgaande van 5 maanden betreft dat 153 dagen. Bij een fulltime werkweek (38 uur per week) is de maximale norm € 79.224,66 voor 2018 vanaf augustus 2018.

Voor deze periode is de heer A.Houtsma derhalve gepresenteerd onder 1a in plaats van 1b.

De heer A.W. Weermeijer is als interim statutair bestuurder gestart met ingang 15 oktober 2018 op basis van een overeenkomst van opdracht. Er is een contract gesloten met Weermeijer Management waarbij met betrekking tot de bezoldiging wordt aangesloten bij de maximaal toegestane bezoldiging voor een topfunctionaris niet in dienstbetrekking in de eerste 12 contractmaanden.

5.1.10 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Bedragen x € 1	H.M. le Clercq	F.C. Breedveld	P.A.M. Gerla	B.B. Schneiders
Funcctiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/01 31/12	01/01 31/12	01/01 31/05	01/01 31/12

Bezoldiging				
Totale bezoldiging	€ 22.680	€ 15.120	€ 6.233	€ 15.120
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 28.350	€ 18.900	€ 7.819	€ 18.900
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t

Gegevens 2017				
Bedragen x € 1	H.M. le Clercq	F.C. Breedveld	P.A.M. Gerla	B.B. Schneiders
Funcctiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01/01 31/12	01/01 31/12	01/01 31/12	01/01 31/12

Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 21.720	€ 14.480	€ 14.480	€ 14.480
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 27.150	€ 18.100	€ 18.100	€ 18.100

Bedragen x € 1	C. Wagner	N.A. Vermeulen	F.J.H. Dings
Funcctiegegevens	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/01 31/05	01/01 31/12	01/10 31/12

Bezoldiging			
Totale bezoldiging	€ 6.300	€ 15.120	€ 3.780
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 7.819	€ 18.900	€ 4.764
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t	N.v.t	N.v.t
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t	N.v.t	N.v.t
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t	N.v.t	N.v.t

Gegevens 2017			
Bedragen x € 1	C. Wagner	N.A. Vermeulen	F.J.H. Dings
Funcctiegegevens	Lid	Lid	
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01/01 31/12	01/01 31/12	nvt

Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 14.480	€ 14.480	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 18.100	€ 18.100	

Toelichting:

In de vergadering van 3 juli 2018 heeft de raad van toezicht de bezoldiging voor de raad van toezicht vastgesteld. De percentages van bezoldigingsmaximum zijn gelijk gebleven ten opzichte van 2017.

5.1.10 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

27. Honoraria accountant

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€ 1.000	€ 1.000
De honoraria van de accountant is als volgt:		
Controle van de jaarrekening	305	319
Overige controlewerkzaamheden	22	68
Niet-controlediensten	52	40
Totaal honoraria accountant	<u>379</u>	<u>427</u>

Toelichting:

Bovenstaande bedragen voor 2018 bestaan uit het afgesproken honorarium voor met name jaarrekening, interim controle en jaarlijks terugkerende overige controlewerkzaamheden. De niet-controlediensten betreffen onderzoeken van de IT organisatie.

Honoraria voor onderzoek van de jaarrekening is gebaseerd op de totale honoraria voor het onderzoek van de jaarrekening 2018 ongeacht of de werkzaamheden reeds gedurende 2018 zijn verricht.

28. Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de instelling, haar deelnemingen en hun bestuurders en leidinggevende functionarissen.

Tussen de deelnemingen en het Spaarne Gasthuis hebben transacties plaatsgevonden op marktconforme basis inherent aan de reguliere activiteiten van de deelnemingen zoals beschreven in paragraaf 5.1.14.3, financiële vaste activa.

Met aan het Spaarne Gasthuis verbonden natuurlijke personen (met name bestuurders en toezichthouders van het Spaarne Gasthuis) hebben geen transacties plaatsgevonden.

De bezoldiging van de bestuurders en toezichthouders die in het kader van de WNT verantwoord worden, is opgenomen na punt 26.

5.1.11 ENKELVOUDIGE BALANS
(na resultaatsbestemming)

	<u>Ref.</u>	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
		€ 1.000	€ 1.000
ACTIVA			
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	1	12.946	14.326
Materiële vaste activa	2	278.582	281.936
Financiële vaste activa	3	5.965	5.169
Totaal vaste activa		<u>297.493</u>	<u>301.431</u>
Vlottende activa			
Voorraden	4	2.505	2.111
Onderhanden werk uit hoofde van DBC-zorgproducten	5	7.861	6.640
Debiteuren en overige vorderingen	7	81.900	82.235
Liquide middelen	9	41.043	50.920
Totaal vlottende activa		<u>133.309</u>	<u>141.906</u>
Totaal activa		<u><u>430.802</u></u>	<u><u>443.337</u></u>
PASSIVA			
Eigen vermogen	10		
Kapitaal		4.066	4.066
Wettelijke reserve		5.255	6.042
Bestemmingsreserves		28.748	27.828
Bestemmingsfondsen		1.000	1.000
Algemene en overige reserves		106.375	96.095
Totaal eigen vermogen		<u>145.444</u>	<u>135.031</u>
Voorzieningen	11	14.710	15.851
Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	12	167.162	170.202
Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)			
Onderhanden werk uit hoofde van DBC-zorgproducten	5	0	0
Overige kortlopende schulden	13	103.486	122.253
Totaal kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)		<u>103.486</u>	<u>122.253</u>
Totaal passiva		<u><u>430.802</u></u>	<u><u>443.337</u></u>

5.1.12 ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING

	<u>Ref.</u>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
		€ 1.000	€ 1.000
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:			
Opbrengsten zorgprestaties	16	397.410	392.199
Subsidies	17	22.544	21.602
Overige bedrijfsopbrengsten	18	15.736	16.005
Som der bedrijfsopbrengsten		<u>435.690</u>	<u>429.806</u>
BEDRIJFSLASTEN:			
Personeelskosten	19	199.707	190.295
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	20	30.077	29.336
Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa	21	0	1.900
Honorariumkosten vrijgevestigde medisch specialisten	22	57.237	55.945
Overige bedrijfskosten	23	132.361	124.658
Som der bedrijfslasten		<u>419.382</u>	<u>402.134</u>
BEDRIJFSRESULTAAT		16.308	27.672
Financiële baten en lasten	24	-6.815	-7.976
RESULTAAT BOEKJAAR		<u>9.493</u>	<u>19.696</u>
RESULTAATBESTEMMING		<u>2018</u>	<u>2017</u>
		€ 1.000	€ 1.000
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>			
Algemene en overige reserves		9.493	19.696
Bestemmingsreserves		0	0
		<u>9.493</u>	<u>19.696</u>

**5.1.13 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING
ENKELVOUDIGE JAARREKENING**

5.1.13.1 Algemeen

In deze paragraaf worden specifieke waarderinggrondslagen van de enkelvoudige jaarrekening toegelicht.

5.1.13.2 Afwijkingen in waarderinggrondslagen enkelvoudige jaarrekening

De enkelvoudige jaarrekening maakt deel uit van de jaarrekening 2018 van de onderneming.

Voor zover posten uit de enkelvoudige balans en de enkelvoudige resultatenrekening hierna niet nader zijn toegelicht, wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans en resultatenrekening.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

De grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gelijk aan die voor de geconsolideerde balans en resultatenrekening, met uitzondering van onderstaande.

Resultaat deelnemingen

Het aandeel in het resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen omvat het aandeel van de onderneming in de resultaten van deze deelnemingen. Resultaten op transacties, waarbij overdracht van activa en passiva tussen de onderneming en haar deelnemingen en tussen deelnemingen onderling heeft plaatsgevonden, zijn niet verwerkt voor zover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

5.1.14 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

ACTIVA

1. Immateriële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Kosten van ontwikkeling	5.255	6.042
Kosten van concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendom	7.501	7.953
Kosten van goodwill die van derden is verkregen	190	331
Totaal immateriële vaste activa	<u>12.946</u>	<u>14.326</u>
<i>Het verloop van de immateriële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven :</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Boekwaarde per 1 januari	14.326	16.026
Bij: investeringen	842	408
Af: afschrijvingen	2.222	2.108
Boekwaarde per 31 december	<u>12.946</u>	<u>14.326</u>

Toelichting:

Zie de toelichting bij de geconsolideerde balans.

2. Materiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Bedrijfsgebouwen en terreinen	182.428	181.262
Machines en installaties	34.689	40.109
Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting	59.823	60.561
Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	1.642	4
Totaal materiële vaste activa	<u>278.582</u>	<u>281.936</u>
<i>Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven :</i>	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Boekwaarde per 1 januari	281.936	290.878
Bij: Investeringen	21.824	20.039
Bij: Herwaarderingen grond	919	0
Af: Afschrijvingen	27.735	27.085
Af: Bijzondere waardeverminderingen	0	1.900
Bij: Mutatie projecten OHW	1.638	4
Boekwaarde per 31 december	<u>278.582</u>	<u>281.936</u>

Toelichting:

Zie de toelichting bij de geconsolideerde balans.

5.1.14 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

ACTIVA

3. Financiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Deelnemingen	2.474	1.473
Overige vorderingen	3.491	3.696
Goodwill	0	0
Totaal financiële vaste activa	<u>5.965</u>	<u>5.169</u>

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:

	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Boekwaarde per 1 januari	5.169	3.241
Bij: Resultaat deelnemingen	600	262
Bij: Inbreng deelnemingen	401	1.280
Bij: Verstrekte leningen	0	500
Af: Ontvangen aflossing leningen	-205	-114
Boekwaarde per 31 december	<u>5.965</u>	<u>5.169</u>

Toelichting:

De deelnemingen zijn Vijf Meren Kliniek B.V. en Transpaarne Holding B.V.
De inbreng in deelnemingen betreft de kapitaalstorting die is gedaan in Vijf Meren Kliniek B.V.

Onder overige vorderingen bevinden zich onder meer de leningen aan Transpaarne Holding B.V. voor € 1,1 miljoen en aan Spaarnepark B.V. voor € 2,0 miljoen. In 2017 is een lening verstrekt aan Connect 4 Care B.V. van € 0,5 miljoen, welke jaarlijks met € 0,1 miljoen wordt afgelost.

Toelichting op belangen in andere rechtspersonen of vennootschappen:

Naam en rechtsvorm en woonplaats rechtspersoon. Vermelding van kernactiviteit	Verschaft kapitaal	Kapitaal belang	Eigen vermogen	Resultaat
Rechtstreekse kapitaalbelangen >= 20%:	€ 1.000	%	€ 1.000	€ 1.000
Transpaarne Holding B.V. te Hoofddorp Gezondheidspreventie, ontwikkeling van (private) 2e lijn zorginitiatieven, innovatie en vastgoed	18	100%	2.264	615
Vijf Meren Kliniek B.V. te Haarlem. Verlenen van medische zorg, met name Keel-, Neus- en Oorheelkundige zorg, en het verrichten van alle verdere behandelingen die hiermee verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn	401	52%	211	-157
Zeggenschapsbelangen	€ 1.000	%	€ 1.000	€ 1.000
Onderlinge waarborg maatschappij Medirisk te Utrecht Verzekeraar medische aansprakelijkheid (cijfers uit jaarrekening 2017)	0	-	29.463	-359
Onderlinge waarborgmaatschappij Centramed B.A. Verzekeraar medische aansprakelijkheid (cijfers uit jaarrekening 2017)	0	0%	16.502	189
Stichting Apotheek der Haarlemse Ziekenhuizen Ziekenhuisapothek	0	-	10.763	1.738
Stichting Diaconessenhuis/Mariastichting tot steun a/h Interconfessioneel Spaarne Ziekenhuis De doelstelling is het Spaarne Gasthuis financieel bij te staan	0	-	3.951	-168
Belangen samen met dochtermaatschappijen:	€ 1.000	%	€ 1.000	€ 1.000
SpaarnePark B.V. Het verkrijgen, beheren, (ver)huren, exploiteren, bezwaren en vervreemden van onroerende zaken en daarnaast het verstrekken van gelden aan derden en aan dochtermaatschappijen	18	100%	4.513	728
Spaarne Prevent B.V. Verlenen van diensten inzake gezondheidspreventie	18	100%	8	0

5.1.14 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

ACTIVA

4. Voorraden

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Medische middelen	2.154	1.758
Voedingsmiddelen	351	353
Totaal voorraden	<u>2.505</u>	<u>2.111</u>

Toelichting:

Zie de toelichting bij de geconsolideerde balans.

5. Onderhanden werk uit hoofde van DBC-zorgproducten

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Onderhanden werk DBC-zorgproducten	45.953	47.612
Af: ontvangen voorschotten	-36.814	-38.039
Af: voorziening overfinanciering	-2.832	-4.073
Onderhanden werk PAAZ	1.554	1.140
Totaal onderhanden werk	<u>7.861</u>	<u>6.640</u>

Toelichting:

Zie de toelichting bij de geconsolideerde balans.

5.1.14 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

ACTIVA

7. *Debiteuren en overige vorderingen*

	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
<i>De specificatie is als volgt:</i>	€ 1.000	€ 1.000
Vorderingen op debiteuren	24.664	19.598
Nog te factureren omzet DBC-zorgproducten	45.200	48.740
Overige vorderingen	3.332	3.250
Vooruitbetaalde bedragen	2.172	4.996
Nog te ontvangen bedragen	6.532	5.651
Totaal overige vorderingen	<u>81.900</u>	<u>82.235</u>

Toelichting:

De vorderingen op debiteuren zijn eind 2018 € 5 miljoen hoger dan eind 2017. De stand ultimo 2018 is hoger doordat in december 2018 meer facturaties hebben plaatsgevonden dan in december 2017 waardoor per afsluitmoment een hogere vordering resteert.

Op de vorderingen op debiteuren is een voorziening voor oninbaarheid in mindering gebracht van € 0,7 miljoen (2017: € 0,6 miljoen).

Verder zie toelichting bij de geconsolideerde balans.

9. *Liquide middelen*

	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
<i>De specificatie is als volgt:</i>	€ 1.000	€ 1.000
Bankrekeningen	41.000	50.904
Kassen	43	15
Gelden onderweg	0	1
Totaal liquide middelen	<u>41.043</u>	<u>50.920</u>

Toelichting:

Zie de toelichting bij de geconsolideerde balans.

5.1.14 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

10. Groepsvermogen

Het groepsvermogen bestaat uit de volgende componenten:

	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Kapitaal	4.066	4.066
Wettelijke reserve	5.255	6.042
Bestemmingsreserves	28.748	27.828
Bestemmingsfondsen	1.000	1.000
Algemene en overige reserves	106.375	96.095
Totaal eigen vermogen	<u>145.444</u>	<u>135.031</u>

Kapitaal

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 31-dec-17	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-18
	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Kapitaal	4.066	0	0	4.066
Totaal kapitaal	<u>4.066</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>4.066</u>

Wettelijke reserve

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 31-12-2017	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-12-2018
	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Wettelijke reserve IVA	6.042	0	-787	5.255
Totaal wettelijke reserve	<u>6.042</u>	<u>0</u>	<u>-787</u>	<u>5.255</u>

Bestemmingsreserves

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 31-dec-17	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-18
	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Interconfessionele doelstellingen	764	0	0	764
Herwaarderingsreserve	27.064	0	920	27.984
Totaal bestemmingsreserves	<u>27.828</u>	<u>0</u>	<u>920</u>	<u>28.748</u>

Bestemmingsfondsen

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 31-dec-17	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-18
	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Innovatiefonds	1.000	0	0	1.000
Totaal bestemmingsfondsen	<u>1.000</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>1.000</u>

Algemene en overige reserves

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 31-dec-17	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-18
	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Reserves ziekenhuis (voorheen reserve aanvaardbare kosten)	96.095	9.493	787	106.375
Totaal algemene en overige reserves	<u>96.095</u>	<u>9.493</u>	<u>787</u>	<u>106.375</u>

Toelichting

In 2018 is de grond geherwaardeerd waardoor een positieve vermogensmutatie ontstaat van € 0,9 miljoen in de herwaarderingsreserve onder de bestemmingsreserves.

Het aansprakelijk vermogen bestaat uit het eigen vermogen en de eventuele achtergestelde lening(en) die onder de langlopende schulden verwerkt zijn. Het aansprakelijk vermogen per 31 december 2018 bedraagt € 145,9 miljoen ((2017: € 135,0 miljoen).

5.1.14 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

Specificatie aansluiting geconsolideerd - enkelvoudig vermogen 31 december 2018 en resultaat over 2018

<i>De specificatie is als volgt :</i>	Eigen Vermogen € 1.000	Resultaat € 1.000
Enkelvoudig eigen vermogen en resultaat:	145.444	9.493
SAHZ	10.763	1.738
SAHZ voorziening groot onderhoud classificeren onder vermogen	467	0
Steunstichting	3.951	-168
Vijf meren Kliniek B.V. (minderheidsbelang)	195	-80
	<u>160.820</u>	<u>10.983</u>
Totaal geconsolideerd eigen vermogen en resultaat	<u><u>160.820</u></u>	<u><u>10.983</u></u>

11. Voorzieningen

<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	Saldo per 31-dec-17 € 1.000	Dotatie € 1.000	Onttrekking € 1.000	Vrijval € 1.000	Saldo per 31-dec-18 € 1.000
Voorziening uitkering jubilea	3.183	1.342	-273	-1100	3.152
Voorziening PLB overgangsregeling	435	0	0	-221	213
Fonds onderhoud Zuiderpoort & Velserspoort	2.187	497	-398	0	2.286
Reorganisatievoorziening	437	6	-62	-141	240
Voorziening rechtmatigheid en contractrisico's	6.438	4.080	-1.556	-3019	5.943
Voorziening medische risico's	1.184	809	-526	0	1.468
Overige voorzieningen	1.985	70	-608	-40	1.407
Totaal voorzieningen	<u>15.851</u>	<u>6.804</u>	<u>-3.423</u>	<u>-4.521</u>	<u>14.710</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moet worden beschouwd:

	31-dec-18
Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jaar)	3.967
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jaar en < 5 jaar)	9.789
Langlopend deel van de voorzieningen (>5 jaar)	954
	<u><u>14.710</u></u>

Toelichting:

Zie de toelichting bij de geconsolideerde balans.

Voor de toegepaste schattingswijziging in de voorziening jubilea wordt verwezen naar paragraaf 5.1.4.1. onderdeel verslaggeving schattingswijziging.

5.1.14 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

12. Langlopende schulden

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Schulden aan banken	168.713	171.873
Disagio op langlopende schulden	-1.551	-1.671
Totaal langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	<u>167.162</u>	<u>170.202</u>

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Stand per 1 januari	191.533	211.942
Bij: nieuwe leningen	20.000	0
Af: aflossingen	21.159	20.409
Stand per 31 december	<u>190.373</u>	<u>191.533</u>
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	21.659	19.659
Stand langlopende schulden per 31 december	<u>168.714</u>	<u>171.873</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de lening als langlopend moet worden beschouwd:

Kortlopend deel van de langlopende schulden (< 1 jr.)	21.659	19.659
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jr.)	168.714	171.873
Hiervan langer dan 5 jaar	85.732	94.462

Toelichting:

Zie de toelichting bij de geconsolideerde balans.

13. Overige kortlopende schulden

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Schulden aan kredietinstellingen	0	20.000
Crediteuren	8.305	11.899
Aflossingsverplichtingen langlopende leningen	21.659	19.659
Belastingen en sociale premies	9.606	8.980
Schulden terzake pensioenen	698	206
Nog te betalen salarissen	3	4
Vakantiegeld	6.599	6.349
Vakantiedagen	3.814	3.604
Verplichting persoonlijk levensfase budget	22.244	20.859
Overige schulden	16.761	11.868
Schulden aan gelieerde partijen	4.023	2.482
Terugbetalings verplichting zorgverzekeraars oude jaren	7.413	14.221
Nog te betalen kosten	1.862	1.873
Vooruitontvangen opbrengsten	499	249
Totaal overige kortlopende schulden	<u>103.486</u>	<u>122.253</u>

Toelichting:

De schulden aan gelieerde partijen betreft een verplichting aan SAHZ.
Voorts zie de toelichting bij de geconsolideerde balans.

5.1.15 MUTATIEOVERZICHT IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

	Kosten op- richting en uitgifte van aandelen € * 1.000	Kosten van onderzoek en ontwikkeling € * 1.000	Kosten van concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendom € * 1.000	Kosten van goodwill die van derden is verkregen € * 1.000	Vooruitbe- talingen op immateriële activa € * 1.000	Totaal € * 1.000
Stand per 1 januari 2018						
- aanschatwaarde	0	8.157	11.327	506	0	19.990
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	0	2.115	3.374	175	0	5.664
Boekwaarde per 1 januari 2018	<u>0</u>	<u>6.042</u>	<u>7.953</u>	<u>331</u>	<u>0</u>	<u>14.326</u>
Mutaties in het boekjaar						
- investeringen	0	31	811	0	0	843
- herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
- afschrijvingen	0	818	1.262	141	0	2.222
- bijzondere waardeverminderingen	0	0	0	0	0	0
- <i>terugnane geheel afgeschreven activa</i>						
.aanschatwaarde	0	0	0	0	0	0
.cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
.cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0	0	0
- <i>desinvesteringen</i>						
aanschatwaarde	0	0	0	0	0	0
cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0	0	0
per saldo	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>0</u>	<u>-787</u>	<u>-452</u>	<u>-141</u>	<u>0</u>	<u>-1.379</u>
Stand per 31 december 2018						
- aanschatwaarde	0	8.189	12.138	506	0	20.833
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	0	2.933	4.637	316	0	7.886
Boekwaarde per 31 december 2018	<u>0</u>	<u>5.255</u>	<u>7.501</u>	<u>190</u>	<u>0</u>	<u>12.946</u>
Afschrijvingspercentage	10,0%	10,0%	10% 20%	20%		

5.1.16 MUTATIEOVERZICHT MATERIELE VASTE ACTIVA 2018

	Bedrijfs- gebouwen en terreinen € * 1.000	Machines en installaties € * 1.000	Andere vaste bedrijfs- middelen, technische en administratieve uitrusting € * 1.000	Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en voorbetaling op materiële vaste activa € * 1.000	Niet aan het bedrijfsproces dienstbare materiële activa € * 1.000	Totaal € * 1.000
Stand per 1 januari 2018						
- aanschafwaarde	299.761	106.940	117.345	4	0	524.050
- cumulatieve herwaarderings	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	118.498	66.832	56.784	0	0	242.114
Boekwaarde per 1 januari 2018	181.263	40.108	60.561	4	0	281.936
Mutaties in het boekjaar						
- investeringen	9.822	0	12.002	1.638	0	23.462
- herwaarderings	919	0	0	0	0	919
- afschrijvingen	9.576	5.419	12.740	0	0	27.735
- bijzondere waardeverminderingen	0	0	0	0	0	0
- terugname geheel afgeschreven activa						
.aanschafwaarde	1.487	169	11.233	0	0	12.889
.cumulatieve herwaarderings	0	0	0	0	0	0
.cumulatieve afschrijvingen	1.487	169	11.233	0	0	12.889
- desinvesteringen						
aanschafwaarde	0	0	0	0	0	0
cumulatieve herwaarderings	0	0	0	0	0	0
cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0	0	0
per saldo	0	0	0	0	0	0
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	1.165	-5.419	-738	1.638	0	-3.354
Stand per 31 december 2018						
- aanschafwaarde	308.096	106.771	118.114	1.642	0	534.623
- cumulatieve herwaarderings	919	0	0	0	0	919
- cumulatieve afschrijvingen	126.587	72.082	58.291	0	0	256.960
Boekwaarde per 31 december 2018	182.428	34.689	59.823	1.642	0	278.582
Afschrijvingspercentage	3,33% - 5%	5% - 10%	10% - 20%	0,0%	0,0%	

5.1.8 MUTATIEOVERZICHT FINANCIËLE VASTE ACTIVA

	Deelnemingen € * 1.000	Vorderingen op participanten en op maatschappij- en waarin wordt deelgenomen € * 1.000	Overige effecten € * 1.000	Vordering op grond van compensa- tieregeling € * 1.000	Overige vorderingen € * 1.000	Totaal € * 1.000
Boekwaarde per 1 januari 2018	1.473	0	0	0	3.696	5.169
Kapitaalstorting	0	0	0	0	0	0
Resultaat deelnemingen	600	0	0	0	0	600
Ontvangen dividend	0	0	0	0	0	0
Inbreng deelneming	401	0	0	0	0	401
Verstreckte leningen / verkregen effecten	0	0	0	0	0	0
Ontvangen dividend / aflossing leningen	0	0	0	0	-205	-205
Overige mutaties	0	0	0	0	0	0
Amortisatie (dis)agio	0	0	0	0	0	0
Boekwaarde per 31 december 2018	2.474	0	0	0	3.491	5.965

5.1.18 Overzicht langlopende schulden ultimo 2018 (enkelvoudig)

Leninggever	Jaar	Hoofdsom	Totale looptijd	Soort lening	Werkelijke rente	Resschuld 31 december 2017	Nieuwe leningen in 2018	Aflossingen in 2018	Resschuld 31 december 2018	Aflossing jaart +1	Resschuld 31 december 2019	Restschuld over 5 jaar	Resterende looptijd (in jaren)	Aflossingswijze	rente wijz datum	zekerheden
ING	2002	6.600.000	20	banklening	4,98%	1.381.250	0	325.000	1.056.250	325.000	731.250	0	4	lineair	nvt	1
ABN	2002	6.500.000	20	banklening	4,98%	1.381.250	0	325.000	1.056.250	325.000	731.250	0	4	lineair	nvt	1
ING	2003	8.000.000	20	banklening	3,7%	2.200.000	0	400.000	1.800.000	400.000	1.400.000	0	5	lineair	nvt	1
ABN	2003	8.000.000	20	banklening	3,7%	2.200.000	0	400.000	1.800.000	400.000	1.400.000	0	5	lineair	nvt	1
ING	2004	9.000.000	20	banklening	2,98%	3.037.500	0	450.000	2.587.500	450.000	2.137.500	337.500	6	lineair	nvt	1
ABN	2004	9.000.000	20	banklening	2,98%	3.150.000	0	450.000	2.700.000	450.000	2.250.000	450.000	6	lineair	nvt	1
BNG	2005	20.000.000	25	banklening	3,56%	10.400.000	0	800.000	9.600.000	800.000	8.800.000	5.600.000	12	lineair	nvt	borgstelling WIZ nr B001583
BNG	2005	30.000.000	20	banklening	3,47%	12.000.000	0	1.500.000	10.500.000	1.500.000	9.000.000	3.000.000	7	lineair	nvt	borgstelling WIZ nr B001582
BNG	2005	40.000.000	40	banklening	3,88%	28.000.000	0	1.000.000	27.000.000	1.000.000	26.000.000	22.000.000	27	lineair	17-11-35	borgstelling WIZ nr B001581
BNG	2006	6.000.000	20	banklening	4,32%	2.625.000	0	300.000	2.325.000	300.000	2.025.000	825.000	8	lineair	nvt	borgstelling WIZ nr B002397
BNG	2006	12.000.000	20	banklening	4,32%	5.250.000	0	600.000	4.650.000	600.000	4.050.000	1.650.000	8	lineair	nvt	borgstelling WIZ nr B002398
BNG	2006	7.000.000	25	banklening	4,38%	3.850.000	0	280.000	3.570.000	280.000	3.290.000	2.170.000	13	lineair	nvt	borgstelling WIZ nr B002399
ABN	2007	8.000.000	30	banklening	5,08%	5.200.000	0	266.667	4.933.333	266.667	4.666.667	3.600.000	19	lineair	nvt	1
ING	2007	8.000.000	30	banklening	2,00%	5.001.710	0	259.829	4.741.881	259.829	4.482.052	3.442.735	19	lineair	nvt	1
ABN	2007	5.400.000	20	banklening	5,16%	2.565.000	0	270.000	2.295.000	270.000	2.025.000	945.000	9	lineair	nvt	1
ING	2007	5.400.000	20	banklening	2,00%	2.565.000	0	270.000	2.295.000	270.000	2.025.000	945.000	9	lineair	nvt	1
ABN	2007	13.000.000	20	banklening	5,13%	6.500.000	0	650.000	5.850.000	650.000	5.200.000	2.600.000	9	lineair	nvt	1
ING	2007	13.000.000	20	banklening	5,13%	6.500.000	0	650.000	5.850.000	650.000	5.200.000	2.600.000	9	lineair	nvt	1
ABN (vm Fortis Bank)	2008	14.000.000	30	banklening	5,15%	9.799.988	0	466.668	9.333.320	466.668	8.866.652	6.999.980	20	lineair	nvt	pos/neg hyp.vekt; pari passu; neg pledge
BNG	2008	16.000.000	30	banklening	4,80%	11.200.000	0	533.333	10.666.667	533.333	10.133.333	8.000.000	20	lineair	nvt	borgstelling WIZ nr B002488
ING	2010	5.600.000	30	banklening	4,90%	4.153.333	0	186.667	3.966.667	186.667	3.780.000	3.033.333	22	lineair	nvt	1
ABN	2010	5.600.000	30	banklening	4,90%	4.153.333	0	186.667	3.966.667	186.667	3.780.000	3.033.333	22	lineair	nvt	1
ABN-Amro; roll over lening *	2011	12.000.000	10	banklening	3,30%	8.100.000	0	600.000	7.500.000	600.000	6.900.000	0	3	lineair	nvt	1
ABN-Amro; roll over lening	2011	16.500.000	10	roll-over/swap	2,80%	6.187.500	0	1.650.000	4.537.500	1.650.000	2.887.500	0	3	lineair	nvt	1
ING; Euroflexlening	2011	16.500.000	10	euroflex	2,80%	6.187.500	0	1.650.000	4.537.500	1.650.000	2.887.500	0	3	lineair	nvt	1
ABN-Amro; roll over lening	2012	5.000.000	10	roll-over/swap	1,32%	2.500.000	0	500.000	2.000.000	500.000	1.500.000	0	4	lineair	nvt	1
ING; Euroflexlening	2012	5.000.000	10	euroflex	1,32%	2.500.000	0	500.000	2.000.000	500.000	1.500.000	0	4	lineair	nvt	1
ABN-Amro; roll over lening	2013	10.650.000	10	roll-over/swap	3,79%	9.115.865	0	361.020	8.754.845	361.020	8.393.825	0	5	lineair	nvt	1
NWB Bank	2013	10.000.000	25	banklening	3,08%	8.400.000	0	400.000	8.000.000	400.000	7.600.000	6.000.000	20	lineair	nvt	borgstelling WIZ nr B003099
ABN-Amro	2015	6.000.000	7	banklening	2,80%	3.857.143	0	857.143	3.000.000	857.143	2.142.858	0	4	lineair	22-03-20	1
ING Bank	2015	18.000.000	7	banklening	2,80%	11.571.428	0	2.571.429	8.999.999	2.571.429	6.428.570	-3	4	lineair	22-03-20	1
ING	2018	20.000.000	10	banklening	1,98%	0	20.000.000	1.500.000	18.500.000	2.000.000	16.500.000	8.500.000	10	lineair	nvt	1

191.532.600	20.000.000	21.159.422	190.373.178	21.659.422	168.713.756	85.731.879
-------------	------------	------------	-------------	------------	-------------	------------

5.1.19 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING

BATEN

16. Opbrengsten Zorgprestaties

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Opbrengsten zorgverzekeringswet (exclusief subsidies)	391.312	386.316
Overige zorgprestaties	3.050	3.362
Dienstverlening PAAZ	3.048	2.521
Totaal	<u><u>397.410</u></u>	<u><u>392.199</u></u>

Toelichting:

Zie de toelichting bij de geconsolideerde resultatenrekening.

17. Subsidies

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Beschikbaarheidsbijdragen Opleidingsfonds	18.061	16.544
Overige Rijkssubsidies	4.483	5.058
Totaal	<u><u>22.544</u></u>	<u><u>21.602</u></u>

Toelichting:

Zie de toelichting bij de geconsolideerde resultatenrekening.

18. Overige bedrijfsopbrengsten

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Huur en service opbrengsten	10.455	10.749
Overige opbrengsten	5.281	5.256
Totaal	<u><u>15.736</u></u>	<u><u>16.005</u></u>

Toelichting:

Zie de toelichting bij de geconsolideerde resultatenrekening.

5.1.19 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING

LASTEN

19. Personeelskosten

De specificatie is als volgt:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Lonen en salarissen	133.214	129.281
Sociale lasten	33.424	31.799
Pensioenpremies	12.563	12.161
Andere personeelskosten	16.684	16.649
Doorberekende personeelskosten	-4.928	-4.292
Sub-totaal	<u>190.957</u>	<u>185.598</u>
Personeel niet in loondienst	8.750	4.697
Totaal personeelskosten	<u><u>199.707</u></u>	<u><u>190.295</u></u>
Gemiddeld aantal personeelsleden (in FTE's)	3.051	3.025

Toelichting:

Zie de toelichting bij de geconsolideerde resultatenrekening.

20. Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Afschrijvingen:		
- immateriële vaste activa	2.081	1.933
- materiële vaste activa	27.735	27.108
- financiële vaste activa	120	120
- goodwill	141	175
Totaal afschrijvingen	<u><u>30.077</u></u>	<u><u>29.336</u></u>

Toelichting:

Zie de toelichting bij de geconsolideerde resultatenrekening.

21. Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

De specificatie is als volgt:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa	0	1.900
Totaal	<u><u>0</u></u>	<u><u>1.900</u></u>

Toelichting:

Zie de toelichting bij de geconsolideerde resultatenrekening.

5.1.19 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING

LASTEN

22. Honorariumkosten vrijgevestigd medisch specialisten die aan de instelling voor medisch specialistische zorg declareren

De specificatie is als volgt:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Vrijgevestigd medisch specialisten	57.237	55.945
Totaal	<u>57.237</u>	<u>55.945</u>

Toelichting:

Zie de toelichting bij de geconsolideerde resultatenrekening.

23. Overige bedrijfskosten

De specificatie is als volgt:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	10.535	9.904
Algemene kosten	25.613	21.479
Patiënt- en bewonersgebonden kosten	86.143	83.765
Gebouw gebonden kosten	10.070	9.510
Totaal bedrijfskosten	<u>132.361</u>	<u>124.658</u>

Toelichting:

Zie de toelichting bij de geconsolideerde resultatenrekening.

24. Financiële baten en lasten

De specificatie is als volgt:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Resultaat deelnemingen	538	262
Sub-totaal financiële baten	<u>538</u>	<u>262</u>
Rentelasten	-7.353	-8.238
Sub-totaal financiële lasten	<u>-7.353</u>	<u>-8.238</u>
Totaal financiële baten en lasten	<u>-6.815</u>	<u>-7.976</u>

Toelichting:

Zie de toelichting bij de geconsolideerde resultatenrekening.

Vaststelling en goedkeuring jaarrekening

De raad van bestuur van Stichting Spaarne Gasthuis heeft de jaarrekening 2018 vastgesteld in de vergadering van 7 mei 2019.

De raad van toezicht van Stichting Spaarne Gasthuis heeft de jaarrekening 2018 goedgekeurd in de vergadering van 21 mei 2019.

Resultaatbestemming

Het resultaat wordt verdeeld volgens de resultaatverdeling in paragraaf 5.2.1.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die van belang zijn voor de jaarrekening.

Ondertekening door bestuurders en toezichthouders

Prof.dr. I.N. van Schaik
Voorzitter raad van bestuur

Ir M.A Wetzels-Wansink
Lid raad van bestuur
(met ingang van 15/1/2019)

Drs. C.A. Wolse
Lid raad van bestuur

Drs. A.W. Weermeijer
Lid raad van bestuur
(met ingang van 15/10/2018)

Ir. H.M. le Clercq
Voorzitter raad van toezicht

Drs. N.A. Vermeulen MBA
Lid raad van toezicht

Mr. B.B. Schneiders
Lid raad van toezicht

Drs F.J.H. Dings MBA
Lid raad van toezicht

Prof. Dr. F.C. Breedveld
Lid raad van toezicht

Drs T.G. Tiessen
Lid raad van toezicht

5.2 OVERIGE GEGEVENS

5.2 OVERIGE GEGEVENS

5.2.1 Statutaire regeling resultaatbestemming

In de statuten is bepaald, conform artikel 16 lid 3c, dat de resultaatbestemming wordt vastgesteld door de raad van bestuur en goedgekeurd door de raad van toezicht.

5.2.2 Vestigingen

Hoofdvestiging Stichting Spaarne Gasthuis:
Locatie: Hoofddorp

Nevenvestigingen Stichting Spaarne Gasthuis:
Locatie: Haarlem Zuid
Locatie: Haarlem Noord
Locatie: Heemstede
Locatie: Hillegom
Locatie: Nieuw Vennepe
Locatie: Velsen Noord

5.2.3 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

De controleverklaring van de onafhankelijke accountant is opgenomen op de volgende pagina.

5.2.3 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant